

Diari Oficial del Consell General

Any 2022 – VIII Legislatura – Núm. 19/2022

Sessió extraordinària celebrada el dia 21 de juliol del 2022

El dia 21 de juliol del 2022, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicicle), el M. I. Consell General, en sessió extraordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 97/2022, que és el següent:

- 1. Examen i votació del Projecte de Llei de modificació de la Llei 1/2019, del 17 de gener, de la funció pública.**
- 2. Examen i votació de la Proposició de Llei qualificada de la persona i de la família.**
- 3. Examen i votació del Projecte de Llei per al desenvolupament i la diversificació dels sectors ramader i agrícola.**

Un cop oberta la sessió, sota la presidència de les M. I. Sres. Roser Suñé Pascuet i Meritxell Palmitjavila Naudí, Síndica General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Oliver Alís Salguero
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sra. Alexandra Codina Tort
M. I. Sra. Bernadeta Coma González
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Raul Ferré Bonet
M. I. Sra. Sílvia Ferré Ghiringhelli
M. I. Sr. Jordi Font Mariné

M. I. Sr. Pere López Agràs
M. I. Sr. Marc Magallón Font
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sr. Joaquim Miró Castillo
M. I. Sra. Ester Molné Soldevila
M. I. Sr. David Montané Amador
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud
M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
M. I. Sr. Roger Padreny Carmona
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
M. I. Sr. Josep Pintat Forné
M. I. Sr. Joan Carles Ramos Reboredo
M. I. Sra. Núria Rossell Jordana
M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez
M. I. Sr. Carles Sánchez Rodríguez
M. I. Sra. Roser Suñé Pascuet

S'ha excusat l'absència de la M. I. Sres. Mònica Bonell Tuset, Eva López Herrero i Susanna Vela Palomares.

També hi és present el M. I. Sr. Xavier Espot Zamora, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Èric Jover Comas, ministre de Finances i Portaveu; Maria Ubach Font, ministra d'Afers Exteriors; Josep Maria Rossell Pons, ministre de Justícia i Interior; Jordi Torres Falcó, ministre de Turisme i Telecomunicacions; Víctor Filloy Franco, ministre de Territori i Habitatge; Judith Pallarés Cortés, ministra d'Afers Socials, Joventut i Igualtat; Sílvia Calvó Armengol, ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat; Albert Font Massip, ministre de Salut; Ester Vilarrubla Escales, ministra d'Educació i Ensenyament Superior; Sílvia Riva González, ministra de Cultura i Esports i Trini Marín González, ministra d'Administracions Públiques i Participació Ciutadana.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 9.35h)

La Sra. síndica general:**Punt número 1. Examen i votació del Projecte de Llei de modificació de la Llei 1/2019, del 17 de gener, de la funció pública.**

L'informe de la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost ha estat publicat en el butlletí número 97/2022 del 18 de juliol.

Intervé per exposar l'informe de la Comissió el Molt Il·lustre Senyor David Montané.

El Sr. David Montané:

Gràcies, senyora síndica.

En la reunió del passat 23 de juny, la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost em va nomenar ponent del Projecte de Llei de modificació de la funció pública. Em correspon avui presentar una síntesi de l'informe de la Comissió.

A l'esmentat Projecte de Llei li van ser presentades 84 esmenes, 6 esmenes per part de la consellera general no adscrita, la senyora Carine Montaner; 6, per part del grup parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independent; 52, per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata; 20 esmenes conjuntament per part dels grups parlamentaris Demòcrata i Liberal.

La Sindicatura, els dies 15 i 21 de juny i als efectes determinats per l'article 18.1.d) del Reglament del Consell General i d'acord amb el que disposen els articles 93, 110 i 112 del mateix Reglament, va admetre a tràmit les esmenes formulades pels grups parlamentaris. D'acord amb el que preveu l'article 45 del Reglament, l'esmentat Projecte de Llei, així com les esmenes presentades, van ser trameses a la Comissió Legislativa de Finances i Pressupost el 21 de juny. En aquesta Comissió, en el decurs de les reunions celebrades els dies 30 de juny, el 7, l'11, el 12 i el 14 de juliol, ha analitzat el Projecte de Llei i les esmenes presentades.

De les esmenes que figuren a l'informe de la ponència, 12 s'han aprovat per unanimitat, 8 s'han aprovat per majoria, 23 no s'han aprovat, 10 han estat retirades, 16 han estat retirades per establir unes transaccions que han estat aprovades per unanimitat i 15 han estat retirades per establir unes transaccions que han estat aprovades per majoria. Del resultat de la votació de les esmenes i de les modificacions que s'han dut a terme, en base a les propostes a la tècnica legislativa i a l'educació de les regles i els usos del Consell General, que els membres de la Comissió han considerat escaient fer figurar, se'n desprèn l'informe de la Comissió, el text del qual se sotmet avui a consideració al Consell General.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Montané.

Acabada la intervenció del ponent, proposo procedir al debat i votació de les reserves d'esmena i continuar després amb el debat de les altres parts del text. Us informo que finalment han estat presentades un total de 9 reserves d'esmena pels Molt Il·lustres Senyors Pere López, Judith Salazar i Susanna Vela, consellers generals del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Vista la seva comunicació, manifesten la voluntat de retirar les reserves d'esmena número 2 i 11.

Les 9 reserves d'esmena seran defensades en dues agrupacions. Agrupació primera: reserves d'esmena 1, 3, 7, 9 i 10. Agrupació segona: reserves d'esmena 4, 5, 6 i 8. Comencem pel primer grup de reserves d'esmena presentades pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Reserva d'esmena número 1, que es correspon a l'esmena número 20 de l'informe del ponent de modificació de l'article 24. Reserva d'esmena número 3, que es correspon a l'esmena número 43 de l'informe del ponent de modificació de l'article 57. Reserva d'esmena número 7, que es correspon a l'esmena número 74 de l'informe del ponent d'addició d'una nova disposició transitòria. Reserva d'esmena número 9, que es correspon a l'esmena número 80 de l'informe del ponent d'addició d'una nova disposició final. I reserva d'esmena número 10, que es correspon a l'esmena número 81 de l'informe del ponent d'addició d'una nova disposició final.

Intervé per defensar les reserves d'esmena la senyora Judith Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, aquesta primera agrupació de les reserves d'esmena que acaba de descriure la senyora síndica correspon al que nosaltres hem entès com a model de funció pública. És a dir, incorpora diferents esmenes que el que pretenen és incidir sobre el model de funció pública que tenim. Diria que, de cara a l'explicació, serà més fàcil si ho explico organitzat, estructurat, entorn de les dues temàtiques a les quals es corresponen aquest model de funció pública del que parlava.

En primer lloc, el tema de la negociació col·lectiva, on hi ha incorporades les reserves d'esmena 1 i 10, senzillament perquè són reivindicacions sindicals. I miraré de fer una petita explicació de cada una d'elles sense allargar-me massa per no fer massa dens el debat.

La primera reserva d'esmena que presentem, com deia, és una reivindicació sindical que el que pretén és que la gent que està en situació d'espera per reincorporar-se després d'una excedència sense reserva de plaça tingui un ordre de prelación prioritari per davant de la gent que està en situació de trasllat i per la resta de situacions. És a dir, entenem que les reubicacions han de passar primer que el reingressos sense reserva de plaça, però després compartim la demanda sindical i diem que és prioritari que la gent que està esperant poder reincorporar-se al seu lloc de treball puguin fer-ho per davant dels que voluntàriament sol·liciten un trasllat, etcètera.

La segona de les esmenes, que correspon amb el número 10 de la reserva d'esmena, el que pretén dir, a més, un estudi, de fet, una encomana, que volíem fer al Govern perquè cossos especials ens indiquen que semblaria ser que hi ha disfuncions pel que fa als imports que perceben els cossos especials en conceptes de complement. M'explico: formacions que es paguen de manera diferent depenent del cos i altres complements que podrien tenir un supòsit, de fet, gairebé idèntic i que es retribueixen de manera diferent. El que volíem amb aquesta reserva d'esmena no és intervenir perquè, certament, vam fer una demanda d'informació en la qual demanàvem el detall d'aquests complements i els he de dir, francament, que costa molt de poder treure o desgranar el gra de la palla. I doncs, per tant, el que fèiem és encomanem a Govern que faci un estudi aprofundit que realment es puguin detectar si és que hi ha disfuncions, tal com ens diuen els sindicats, doncs que es pugui fer una intervenció en aquest sentit.

La segona de les temàtiques que defensem quan parlem de model de funció pública correspon al tema de salaris i condicions de treball dignes. I aquí el que hem incorporat és la reserva d'esmena número 3, que és la relativa a la jornada i l'horari de treball; la reserva d'esmena al número 7, que amb aquesta esmena el Grup Parlamentari Socialdemòcrata pretenia introduir un factor correctiu al fet que, unilateralment, els diferents Governos hagin deixat sense efecte el dret dels funcionaris a millorar els seus salaris a través del complement de millora i, tots coneixem l'històric, això no s'està produint des de l'any 2009 i, per tant, enteníem que d'alguna manera havíem de fer un factor correctiu.

I la darrera reserva d'esmena és la que es correspon amb el número 9, que aquí el que introduíem era, en els mateixos termes que ja es van decidir amb la Llei que regula el pla de pensions de la funció pública, tornar a introduir la jubilació voluntària per a tothom. He de dir que via esmena s'ha incorporat per a aquells que es van incorporar a l'Administració pública abans de 2015. Per tant, entenem que el Govern finalment reconeix que allò que veníem dient, que era contraproductiu acabar amb la jubilació voluntària. S'esmena, però entenem que continuar perpetuant greuges comparatius entre funcionaris que han entrat només pel fet d'una data o l'altra, quan la feina que estan fent és la mateixa, es continuar reproduint disfuncions que ara es produeixen i que generen molt neguit i molta angoixa entre els treballadors de la funció pública.

Per acabar, una petita explicació pel que fa a la reserva número 3, relativa a la jornada i l'horari de treball perquè finalment el que ens incomoda és que el text explica que s'arribi a un màxim de 1.800 hores en còmput anual sobre la base de 40 hores setmanals. I enlloc es diu què és el que passa quan els funcionaris, tradicionalment, compleixen el dret que ja han adquirit fa força temps de fer jornades reduïdes en períodes de vacances escolars. Sí que he de dir que, via esmena, s'ha introduït la possibilitat que es mantingui, però res es diu del fet que aquestes setmanes tindran una jornada de treball inferior a la que es planteja en termes generals, que és de 40 hores. I nosaltres pensàvem que això era una situació que s'havia de reflectir i, tal com ens va dir el Tribunal Constitucional, mirar de detallar específicament la jornada de treball, sobretot de l'Administració general, ja que no té Llei específica, i a partir d'aquí no deixar a criteri de direccions de departament, secretaries d'Estat, etcètera, la definició de la jornada anual, any a any.

És tot, senyora síndica. Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Salazar.

Iniciem les intervencions de la resta de consellers amb relació a aquest primer grup de reserves d'esmena.

Senyora Montaner, si desitja intervenir seria el seu torn. No és el cas? D'acord.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, alguna intervenció?
Senyor Pintat, té la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies, senyora síndica.

Nosaltres el que farem és votar aquestes reserves d'esmena en el mateix sentit que les vam votar a la Comissió. Per tant, a l'1 i la 3 és abstenció, a la 7 no, a la 9 no, i a la 10 abstenció.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Pintat.

Senyor Costa, seria el seu torn.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies, senyora síndica.

Si em permet, faré un aclariment previ perquè, sobretot per als ciutadans i les ciutadanes que ens segueixen des de casa i també, òbviament, per a tots els integrants de l'Administració pública que estaven esperant, amatents, el que avui es produeix aquí en seu del Consell General referent a aquesta modificació de la Llei 1/2019 de la funció pública. Perquè comencem la sessió, d'entrada, ho ha explicat molt bé la senyora síndica, debatent les reserves d'esmena i ens posem en el detall d'aquesta Llei directament i, òbviament, potser la gent no entén com de cop i volta anem al detall, però no estem parlant del global de la Llei. Això és un debat que tindrem a continuació i, per tant, justament aquest mecanisme que permet el reglament del Consell General, òbviament, per treure a col·lació aspectes importants i reflectits en aquesta banda per part del grup socialdemòcrata i que creuen adient poder debatre específicament, perquè van ser debats que van tenir lloc en el si de la Comissió, i que hi ha la voluntat d'alçar en veu per poder discutir aquestes especificitats. És aquest exercici el que estem fent ara. El debat global de la Llei el farem a posteriori.

Val la pena dir això, també, per aclarir alguns dels aspectes que ens ha posat damunt la taula la senyora Salazar. D'entrada també, agrair-li l'esperit de col·laboració de totes les forces polítiques i de tots els grups parlamentaris, i en especial també del treball que ha fet

la senyora Salazar en Comissió perquè, com ha quedat clar amb la lectura de l'informe del ponent, hi ha hagut moltes esmenes que han estat acceptades, moltes esmenes han estat transaccionades que, al cap i a la fi, justament, és l'obligació que tenim tots els consellers i conselleres generals de trobar aquells millors acords que portin aquest punt de convergència per trobar els millors textos. Està clar que tots els textos no plauran a totes les persones en el 100 per cent de les seves aspiracions, però pensem que trobar el just equilibri amb aquest consens que s'ha trobat en aquesta modificació de la Llei de funció pública és important. I això s'ha aconseguit en aquests treballs en Comissió i avui podrem entrar amb aquests aclariments específics.

Dit això, la senyora Salazar ha fet esment a aquests dos grans blocs temàtics. Jo també, si de cas, li respondré respectant aquest ordre, perquè tots tinguem clar quin és el marc conceptual que estem parlant. Aquestes dues primeres temàtiques de dues reserves d'esmena que fan referència a la negociació col·lectiva. Vostès parlaven d'un model de funció pública. A ningú se li escapa que, segurament, el seu model de funció pública serà diferent del model de funció pública que vol la majoria, com a mínim en alguns aspectes concrets i, per tant, penso que és plenament legítim que puguem contrastar aquests models.

Feia referència, senyora Salazar, a un tema molt concret, molt específic en aquests criteris de provisió de places. Vostès, en l'ordre de prelación, preferien que el reingrés d'excedència sense reserva de plaça quedés pel damunt del trasllat. És una precisió petita, important, molt concreta. I nosaltres pensem justament que hauria de ser al contrari. Són apreciacions diferents. Nosaltres entenem que no cal donar preferència a una persona que és fora de l'Administració per decisió pròpia, que s'ha volgut agafar aquesta excedència, que no sabem quan es reincorporarà, i donar aquesta prelación, aquesta preferència per davant d'un treballador de la funció pública que pot fer anys que està esperant un trasllat. Per tant, entenem que vostès tinguin una preferència diferent. Nosaltres pensem que és més important donar aquest ordre de prelación a la persona que està esperant aquest trasllat i que està dintre de l'Administració pública que no pas a una persona que, *motu proprio*, en el seu dia, va decidir marxar de l'Administració. Està en excedència, no sabem quan tornarà i, per tant, ho entenem com un criteri més lògic, perfectament respectable el seu, però nosaltres ho entenem com a més lògic.

L'altra reserva d'esmena a la qual vostè fa referència, aquest encàrrec que fa a Govern sobre uns possibles estudis per tal de mirar, analitzar, si hi ha aquestes disfuncions que ara ens posava vostè damunt de la taula sobre els complements que reben els diferents cossos especials. Vostè, penso, que ha posat el dit a la nafra i ens ha dit exactament quina és la problemàtica; i és que és un treball eminentment tècnic. És extremadament tècnic i hem d'entendre que aquest complement específic té un import diferent segons el cos especial. Això és el que passa en l'actualitat, perquè cada cos té uns paràmetres diferents d'exposició a aquestes diferents contingències. És diferent, òbviament, a cadascun d'ells —l'exposició al risc personal, el port d'arma o la funció repressora— i, per tant, cal una feina eminentment tècnica a fer.

Doncs, senyora Salazar, potser la sorprendrem. Però li diem ara, ja li avancem, que des de la majoria decidim donar suport a aquesta reserva d'esmena perquè pensem que, com

vostè bé ha dit, cal fer aquest estudi. Determinarem en aquest estudi i analitzarem, amb tota la calma preceptiva, si hi ha disfuncions en aquest àmbit i, per tant, analitzarem tot aquest escenari i procedirem al respecte amb les conclusions que ens faci aquest estudi. Per tant, gràcies per l'aportació i entenem que és una molt bona cosa poder tirar endavant aquest estudi.

Aquest seria el primer bloc de les seves reserves d'esmena que avui ens ha presentat. L'altre bloc parlava en general vostè de les condicions salarials i del treball digne. Pensem, òbviament, que amb el text final, aquestes condicions salarials de treball digne es més que garanteix, de manera sobrada. I també són alguns aspectes de diferència de model, com vostè indicava, que ens separen, però no massa, també li he de dir. Perquè hi ha hagut molts punts de convergència, molta trobada, en aquests aspectes. Val la pena, també, recordar a tota la ciutadania que s'ha escoltat activament a totes les parts implicades, a totes les seves reivindicacions i s'ha intentat donar-los cabuda en la mesura del possible.

Són tres els aspectes que vostè ara ens ha fet referència en aquest segon reagrupament. El primer que fa referència a la jornada i horari de treball. I tots recordarem, provenint de la legislatura passada amb una Llei que, concretament l'article 72, ja es va dictaminar pel Tribunal Constitucional que calia modificar. Llavors, així s'ha fet. Aquest article 72 es modifica, però també pensem, vostè parlava fa un moment d'harmonització, que el que no podem fer és justament establir un greuge comparatiu entre els funcionaris del cos general i el dels cossos especials. Si estem parlant d'harmonitzar, penso que també el que ha de tenir clar tota la ciutadania, que la majoria parlamentària i el Govern al qual li donem suport el que ha de fer és vetllar per tots i cadascun dels ciutadans del país i també de manera harmonitzada. Per tant, entenem aquesta reivindicació. Contemplem part d'aquesta reivindicació, però sense establir aquests greuges. Per què? Perquè són les mateixes lleis dels cossos especials les que han de marcar la seva jornada laboral, al nostre entendre, i no la Llei de la funció pública, que únicament pot establir el límit màxim de tots, sense fer especificacions, ja que cadascun d'aquests cossos té les seves particularitats.

També, fer aquesta reducció de 200 hores als cossos especials de 1.800 a 1.600 és un exercici com a mínim agosarat, perquè és una proposta que no podem valorar en tota la seva dimensió, ja que de ser d'aquesta manera i en no existir jornada intensiva en alguns d'aquests cossos, difícilment es podrien encabir tots els còmputos d'hores que han de portar a terme els funcionaris de cossos especials i llavors es donarien casuístiques, òbviament, que s'haurien de potser reduir els horaris, i en no fer-se, haver de pagar hores addicionals, amb l'impacte i el cost que representa també per l'Administració i, per tant, nosaltres pensem que cal governar des de la responsabilitat, contemplar tot això amb tota la precisió de detalls i mirar quin és l'hipotètic impacte que pot tenir en les finances públiques, que no és de rebut. Amb la qual cosa, entenem que sí que podem fixar aquest líndar màxim. *De facto*, a més a més, la reivindicació dels treballadors de la funció pública ja es porta a terme des de fa una pila d'anys i, a més a més, sí que marquem, i queda indicat per Llei, i es reconeix en aquest text, tal com havien sol·licitat, els dies de jornada intensiva, que han de coincidir amb el calendari escolar. Per tant, a través d'aquesta transacció això també queda reconegut, amb la qual cosa jo penso que portem una calma total i absoluta a quines són aquestes reivindicacions que ens havien fet arribar.

Aquest era un dels aspectes dels quals parlava. Hauré d'anar ràpid. El factor de correcció relatiu a la gestió de l'acompliment, la seva proposta penso que no és del tot rigorosa, en el sentit que no està prou desenvolupada. Entenem que cal fer alguna cosa al respecte, per tant, coincidim en el fons, però no pas en la forma. Vostès fan una proposta, diríem —i perdoni'm la col·loquialitat— de pa sucat amb oli, perquè ens deixen anar que vostès haurien d'aplicar tots aquests factors de la gestió del compliment amb una variable de 2 fins a 20 punts, però no ens diuen com s'ha de fer. Home, jo penso que no podem fer-ho des de l'arbitrarietat i, per tant, el que farem i la feina que cal fer és que aquesta nova Llei de la funció pública defineixi els paràmetres de manera més clara, amb una metodologia completament cristal·lina.

Entenem, per altra banda, que aquest augment del cost de la vida afecta a tots els ciutadans per igual. I en aquest sentit, i això és molt important, aquesta transacció que proposem amb un augment d'un 3 % a tots els treballadors de la funció pública a partir de l'1 de gener del 2023 ajudarà a acompanyar i, potser, a intentar reduir l'efecte del fet que el GAdA no està desenvolupat amb aquesta nova dimensió que ha d'adquirir i, per tant, hi haurà un temps per fer-ho i es treballa, justament, en aquesta línia.

Ràpidament, ja per acabar, la jubilació, que vostè ens parlava, també pensem, en aquest sentit, que el nostre Govern ha de vetllar per tots els ciutadans i, per tant, estem treballant, vostè ho sap perfectament, amb tota la reforma de les pensions. Cal una coherència, per tant, amb el que passi entre el sector privat i també amb l'Administració pública. Cal trobar aquest equilibri, cal trobar aquest balanç. Una de les demandes claríssimes dels sindicats queda reflectida en la Llei. Per tant, aquesta possibilitat pel cos general de prejubil·lar-se cinc anys abans de l'edat obligatòria de jubilació. I caldrà modificar la Llei del pla de pensions de la funció pública. Per tant, estaven parlant, els sindicats, i volien que hi hagués aquest 60 % marcat en el cos de la llei. Nosaltres pensem que aquesta referència del 60 % és la que agafem com a punt de partida per veure i contemplar tota la fotografia i treballar, tal com indica la disposició final tercera d'aquesta Llei, que determina que en un termini de sis mesos el Govern es compromet a modificar la Llei 23/2014, que és la Llei del pla de pensions de la funció pública.

Per tant, pensem que és un avenç molt important en el fet que hi ha la possibilitat de prejubil·lar-se cinc anys abans de l'edat de jubilació obligatòria, igual que passarà, òbviament, en el global de la població, i que aquesta disposició final garanteix, justament, aquestes condicions, que vostè ens demanava, de treball més que dignes. Per tant, estem d'acord que també donem compliment a aquesta sortida.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

El Govern desitja intervenir? Senyora Judith Pallarés, teniu la paraula.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies, senyora síndica.

Per seguir el comentari del company Ferran Costa, penso que amb relació a les reserves d'esmena que ara es plantegen, concretament la 1 i la 10, evidentment, fer l'apel·lació amb relació a la reserva, a l'accés o la reincorporació dins de l'Administració des d'un reingrés des d'una excedència sense reserva de plaça abans que un trasllat, el que mostra és una prioritat davant d'aquells que, d'una manera voluntariosa, van marxar, davant dels que estan dins de l'Administració i que esperen, de vegades, poder tenir un trasllat de manera voluntària, també, però intern, però que estan en actiu i, per tant, això també és una qüestió que també vam comentar en el seu moment al sindicat i així l'hem volgut mantenir amb aquesta idea.

Amb relació, crec que a la reserva d'esmena número 10, no faré cap comentari, perquè entenc que els consellers ja han pres aquesta decisió i, evidentment, el Govern treballarà en aquesta direcció per poder clarificar aquests conceptes dels complements dels cossos especials. Tot i que sempre, com dèiem, entenent l'especificitat de cada cos i de cada situació específica, del risc i d'altres aspectes que també els diferencia i, per tant, també s'haurà de plasmar així.

I amb relació a les altres qüestions que s'han comentat per aquesta reserva d'esmena que més vinculada, segurament, i a on m'agradaria incidir ara mateix, és amb aquesta disposició transitòria del factor de correcció del qual és veritat que obre segurament aquest debat de poder avançar amb aquesta recuperació de certes qüestions que durant aquest temps s'han perdut. Però evidentment, el model que el Govern ha treballat no va per aquesta direcció, ja que poder recuperar aquest factor d'un GAdA que ha desaparegut i que a més a més inclou la valoració personal de cada treballador en el seu moment, el temps dedicat, l'assoliment d'objectius que no es van marcar. Això seria la seva proposta de, pràcticament, un... una... No. És que no es podria implementar. O sigui, això seria absolutament molt més complex i el que s'ha decidit des del Govern és avançar amb aquesta revisió dels llocs de treball amb relació al seu contingut en les descripcions de cada lloc de treball per poder-los actualitzar i també per poder treballar en aquest posicionament de cada treballador dins de l'organigrama actual i no de l'organigrama del passat, sinó de dins de la seva trajectòria i de com estaran ara. Per tant, s'ha agafat una manera de poder arribar o poder amb aquests objectius que a vostès els preocupen, però no des d'aquesta via, perquè això seria pràcticament una implementació molt difícil i complexa.

Nosaltres entenem que això anirà també molt més vinculat al treball que es pugui fer amb relació a les graelles salarials, que aquí també s'ha treballat en aquest sentit, i també gràcies a una esmena que ha fet el Partit Socialdemòcrata i que penso que ens ha donat l'oportunitat de plasmar ja algunes de les qüestions que s'havien estat treballant, com el fet de poder afegir un nivell superior, un nivell 16, a la part de dalt, vistes les parts baixes que havien anat desapareixent i, per tant, ja s'ha fet també una adaptació dins d'aquest Projecte de llei i penso que és molt positiu. I també el treball fet per la Comissió i crec que això és remarcable.

I amb relació a l'article 72 i les demandes del Constitucional, hem d'entendre que l'article 72 marca una línia de màxims que dona cobertura a aquest còmput de les 40 hores i les 8 hores diàries per poder donar cobertura que cada administració i cada cos pugui desenvolupar, respectant aquest màxim, les seves funcions i dins també de la seva pròpia especificitat, perquè no són comparables.

A l'acord que es va tenir en el moment que van redactar aquest text de l'article 72, millorat, també, dins de la seu parlamentària en aquest moment, va ser plasmar i posar per escrit allò que a la realitat i l'actualitat existent hi havia i, per tant, ja es va contemplar el que quan es publica aquest màxim d'hores, fent el còmput i tal com s'ha fet cada any, també s'indicarà igualment aquestes jornades intensives, que ja són un fet, que existeixen i que disposa el cos general únicament, igual que els cossos especials disposen d'altres qüestions per les seves especificitats. Per tant, hem d'entendre també que la via de tenir un marc jurídic que doni compliment a totes les expectatives dels diferents cossos és difícil, ha de ser àmplia i en aquest cas, pensem que l'article dona resposta al Constitucional i també a aquesta necessitat de donar cobertura a tothom per després poder anar marcant aquestes especificitats amb les modificacions que es creguin corresponents.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora ministra.

Iniciem, si així ho desitgen, un altre torn d'intervencions.

Senyora Salazar, seria el seu torn, si així ho desitja.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, començaré contestant al company Costa. A veure, pel que fa a la primera de les reserves d'esmena, i aquí contestaré en el mateix sentit al senyor Costa que a la senyora Pallarès perquè l'argument ha sigut exactament el mateix. És a dir, vostès entenen que s'ha de mantenir el sistema de reingrés o de prelació d'ingrés que hi ha actualment, però m'agradaria posar l'èmfasi en el fet que aquesta reserva d'esmena la defensem sota un paraigua que l'hem anomenat negociació col·lectiva, perquè, contràriament al que deia el senyor Costa, que ens deia vostès del PS, nosaltres, els membres del grup parlamentari, però essencialment el que fem és compartir la visió dels sindicats. Perquè, insisteixo, aquesta no és una demanda del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, més enllà de compartir-la amb els sindicats, que és qui en té la paternitat.

Pel que fa al canvi de posició, pel que fa a l'esmena d'harmonització dels cossos especials, ho celebrem. I des d'aquí sí que ja els fem esment que ens agradaria que ens la comparteixin també tan bon punt en disposin, d'aquesta informació, per poder continuar fent la feina que entenem que ens correspon, que és estar al costat dels sindicats. I insisteixo, aquí també parlàvem de negociació col·lectiva.

Pel que fa a la jornada de treball, vostè, senyor Costa, ens deia que el que no volen és fer un greuge comparatiu, però nosaltres deixàvem fora d'aquest còmput els cossos especials que puguin tenir un còmput més elevat. Per tant, no era aquest còmput de 1.680 hores, que no de 1.600, era específicament per a l'Administració general, que és qui no té llei específica. Nosaltres entenem que després, tal com ens manava el Constitucional, haurem de fixar a cada llei específica de cada cos la seva jornada de treball, complint el manament dels magistrats del Tribunal Constitucional.

Pel que fa al factor aquest que dèiem de correcció relatiu a la manca d'imports generats, meritats en funció de la gestió de l'acompliment, senyor Costa, sabem que era una proposta que estava poc desenvolupada, perquè la intenció era poder parlar en Comissió. El que és una realitat, és que vostès ni una cosa, ni una altra, ni la de més enllà; no han volgut introduir un factor de correcció de la inacció i de l'incompliment de l'Administració pel que fa a una disposició que empara els funcionaris, que és el seu dret, a millorar el seu salari a través de l'antic complement de millora. I això no s'ha corregit ni en un sentit ni en un altre. Per tant, estaven perfectament disposats a negociar qualsevol fórmula que passés pel principi que l'Administració reconegui que està en fals des de 2009.

I per acabar, vostè feia referència al tema de la jubilació. Hi insisteixo, torno a explicar que la demanda sindical no és la que vostès han traslladat a través de la seva esmena. La demanda sindical és que la jubilació voluntària es doni a tothom, que és això el que nosaltres preteníem amb la nostra esmena i per això estem reservant. Perquè tornar a plantejar dos sistemes en funció d'una cosa que per nosaltres és aleatòria, com és la data d'entrada, creiem que continua comportant greuges comparatius, com es produeix actualment amb cossos, per exemple, com el de penitenciaris, on els nous agents cobren bastant menys que els vells perquè s'han mantingut drets adquirits perquè ja ho tenien abans, etcètera. És a dir, nosaltres entenem que el que hem de fer és harmonitzar i per la mateixa faena, que es cobri el salari que determina la llei que, d'entrada, hauria de partir del mateix lloc.

I només per acabar, senyora Pallarés, sí que li diré que vostès feien referència a... Quan parlàvem del factor correctiu, feien referència al fet que això ho corregiran amb la nova redacció dels reglaments del GAdA i no puc deixar de recordar-los que estan absolutament fora de termini. Tenia el Govern nou mesos des de l'entrada en vigor de la llei per desenvolupar aquests reglaments. És a dir, estem parlant de setembre de 2019. Ja vam fer l'objecte d'una pregunta parlamentària que el meu grup els va plantejar —què passava amb aquests reglaments?— i estem a 2022 i, tres anys després, continuem sense tenir els reglaments. Per tant, entenem que d'alguna manera, insisteixo, aquesta inacció ha de comportar una responsabilitat que, en cap cas, han d'assumir els salaris dels treballadors públics.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Salazar.

Alguna altra intervenció?

Senyor Costa, seria el seu torn.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies, senyora síndica.

Només alguna puntualització als comentaris de la senyora Salazar, per bé que segurament repetiré alguns dels arguments que ja he donat a l'avança. Pel que fa a la primera reserva d'esmena, la reserva d'esmena número 1, aquests criteris de provisió de places, vostè reconeix, òbviament, que simplement han traslladat la paternitat d'una reivindicació que venia dels sindicats, i és perfectament legítima. Però ja li dic: no totes les reivindicacions que arribin dels sindicats han de ser tingudes en compte sense una anàlisi anterior i que quadri amb el model que aquest Govern i la majoria parlamentària que li dona suport hi estiguin d'acord. És simplement un canvi de criteri en un ordre de prelació, no estem parlant de res essencial, però que és un criteri que no compartim perquè pensem que, per dir-ho també de manera distesa, fa més mèrits aquell que està dintre de l'Administració i que no marxa en fer una excedència i que no sabem quan tornarà, ja que pensem que cal que prevalguin els drets d'aquells que estan treballant i són lleials a l'Administració i que demanen aquest trasllat. És simplement aquest matís i, per tant, entenem que no és una reivindicació seva, entenem que des dels sindicats, però l'explicació que els hem donat és justament aquesta. Era un criteri amb una visió diferent.

Pel còmput d'hores, ja li he dit, la reivindicació clara dels sindicats, i òbviament sí que era que quedés per llei, però ha quedat clar que totes les jornades intensives que coincidiran amb el calendari escolar queden marcades i reflectides en aquesta llei i, per tant, també marquem aquest màxim d'hores. Per tant, complim el precepte també del Constitucional i ja li he explicat el perquè era difícil marcar aquests mínims, perquè pot generar uns greuges. I ho entenem d'aquesta manera i, per tant, caldrà que tot això quedi marcat en les lleis de cadascun dels cossos especials, concretament.

Pel que fa al tema de la gestió de l'acompliment. Siguem seriosos, senyora Salazar. Vostè mateixa està dient que, segons vostè, la citaré: «L'Administració està en fals des del 2009». És a dir, des del 2009 ha plogut. Són 13 anys en els quals cap dels Governos que ha passat ha trobat encara la fórmula idònia per tenir un sistema de gestió de compliment que funcioni. Perquè sabem tots quins van ser els antecedents i, per tant, no ens podem permetre caure en el mateix parany. I vostè ara vol fer creure a la ciutadania que amb el marge de temps molt limitat, vostè ho sap, que tenim amb els treballs en Comissió som capaços de desplegar i posar-nos d'acord en trobar aquest sistema de gestió del compliment. Jo penso que fa un flac favor a la ciutadania perquè, realment, fer pretendre allò que no és, difícilment, ens haguéssim pogut posar d'acord.

Estem d'acord que cal determinar aquest sistema de gestió del compliment. La ministra Pallarés li acaba de dir que s'ha de treballar en aquesta línia i entenem aquesta reivindicació ben legítima per part dels sindicats que, havent-hi hagut un sistema de gestió de compliment, hi hagués hagut uns imports que s'haguessin meritats. El que no pot ser és, com vostès pretenien, donar aquests marges percentuals del 2 al 20 % sense dir ben bé com s'havien d'atorgar, i donar-los així, de cop i volta, sense cap mena de criteri i paràmetre.

No és ni rigorós ni seriós, ja li deia abans. S'ha de fer? I tant que s'ha de fer! En això coincidim plenament i ho farem.

I mentrestant, com que també entenem que es pot interpretar com un pèl injust que no s'hagin meritats aquests imports a manca d'un sistema, doncs el Govern de majoria ha decidit aquest increment del 3 % per a tots els treballadors de la funció pública, perquè pugui compensar, justament, el que fa aquest Govern i el que ha vingut fent els darrers tres anys i mig: vetllar per tota la ciutadania, vetllar per tots els ciutadans, sense fer una diferència. I entenem que el poder adquisitiu dels treballadors públics també s'hi ha de vetllar. I per això aquesta mesura clara, contundent i a més a més, que no és ni arbitrària ni discriminatòria.

Per últim, cal parlar també d'aquesta jubilació que vostès deien que voldrien que fos per a tothom. Siguem realistes i també siguem, penso, seriosos. Per què hi ha aquesta diferenciació d'abans de l'1 de juny del 2015? Doncs perquè va haver-hi, en el moment que es va modificar la llei d'aleshores, molta part dels treballadors públics que van sentir que alguns dels seus drets que havien adquirit s'havien sentit menystinguts. Això el que fa és aquest rescabament d'aquests drets d'aleshores. Però vostès governen a cop de màquina d'imprimir bitllets d'euros. Cal ser curosos amb les finances públiques i justament el motiu d'aquella modificació de la llei d'aleshores era justament posar i constrènyer la despesa pública. Perquè la despesa pública no és un pou sense fons. És una despesa que hem de contribuir tots i cadascun dels ciutadans del país i, per tant, hem de ser seriosos.

Per tant, tothom, qui va entrar a l'Administració a partir d'aquella data sabia amb quines condicions de joc jugava. No es canvien cap condició de joc, però sí que es fa aquest rescabament en forma de donar l'oportunitat de la jubilació amb cinc anys abans de l'edat de jubilació obligatòria als treballadors que aleshores ho demanaven. I el 60 % que no veuen reflectit a la llei, ja li he dit que surt en aquesta disposició final, que és una encomana al Govern. I aquest és el punt de partida. Aquest és el punt de partida on s'han de referir. Per tant, la petició dels sindicats no només es veu contemplada, sinó que, a més a més, es pren com a punt de referència per desplegar aquests treballs en aquesta encomana que surt a la disposició final de la llei que avui presumiblement aprovarem.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Costa.

Govern desitja intervenir?

Senyora Pallarés, és el seu torn.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies, senyora síndica.

Senyora Salazar, amb relació al factor de correcció, jo no he mencionat que això es feia amb els reglaments de carrera professional o d'acompliment, sinó que el treball que el Govern ha fet ara ha estat d'aquesta actualització dels llocs de treball de l'Administració

precisament per poder facilitar el compliment d'aquests reglaments que s'han d'aprovar. Reglaments, en podríem haver aprovat, però el tema no estava a publicar un reglament. Estarà d'acord amb mi que el que volem és que l'Administració disposi d'unes opcions de carrera professional clares i objectives, que ofereixi aquestes vies de creixement professional dels treballadors públics i treballadores públiques, i també una visió de la gestió de l'acompliment que sigui objectiva i amb uns criteris molt clars i mesurables.

Aquestes eren les demandes que se'ns havien fet també per part dels sindicats en relació amb aquesta valoració de l'acompliment. Per què? Perquè si, per alguna qüestió, va ser molt difícil la continuïtat d'aquell GAdA va ser perquè moltes de les situacions que hi havia es consolidaven i es funcionava de tal manera, que el recull que jo tinc del que m'ha explicat, evidentment, per part dels sindicats, és que es necessita ser molt, molt objectiu i marcar criteris que siguin molt mesurables.

El treballar en aquesta direcció és el que ens porta a fer tota una feina de base per poder adaptar, quan estiguin aquests reglaments, poder-se implementar de manera ràpida i àgil. I una de les qüestions molt necessàries era veure quina és la descripció d'aquests llocs de treball, com s'han modificat, com s'han transformat en tot aquest temps des del 2009 i poder començar a ubicar els treballadors allà on els pertocaria dins de les funcions que actualment estan fent. Funcions i feines que, a més a més, tenen tot aquest valor afegit des del 2009 en experiència, compliment i d'altres qüestions que veuran reflectides quan es fan aquestes valoracions dels llocs de treball data d'avui. Per tant, s'actualitza un a un i de manera objectiva la situació dels treballadors a data d'avui, tant del que va entrar ahir com del que estava abans del 2009.

Aleshores aquest factor de correcció s'anirà implementant dins de la ubicació dels treballadors al nivell que li correspongui, de tal manera que això faciliti començar a implementar la carrera professional. Perquè des d'on surto jo en la meua carrera professional si des del 2009 no se'ns ha valorat? Per tant, és aquesta revisió i aquesta feina que des del Departament de funció pública s'ha estat durant els últims dos anys també treballant per poder adaptar-la, no únicament a la situació dels treballadors, sinó també, com podrem parlar més endavant, a l'Administració que volem i cap a on volem dirigir-la. I d'una manera coherent, que doni resposta a les expectatives, que doni resposta al canvi i la transformació de l'Administració i que també doni visió de futur amb relació amb això.

Per tant, aquests nous reglaments i el treball que vam fer amb ells, què ens adonàvem mentre els fèiem? Que era molt necessari també fer algunes alguns canvis dins del mateix text legislatiu que avui votem. Com per exemple, el fet de separar competències de l'acompliment i deixar-lo a carrera, que és on havia d'estar, deixar acompliment únicament als objectius mesurables, i també tornar a introduir dins del text les ocupacions a tipus, per exemple, per definir amb criteris més clars aquesta carrera horitzontal que s'ha d'oferir.

Per tant, un cop votem aquest text legislatiu, la previsió i el calendari que està marcat i per on es treballa és poder tenir a finals d'any ja aquests reglaments publicats. I poder definir també aquesta implementació progressiva, no únicament per la publicació dels textos, sinó també per mitjançant la inversió que s'ha hagut de fer també amb unes eines informàtiques necessàries per poder fer el seguiment també d'aquesta carrera i altres aspectes que també podrem comentar al llarg del debat de la llei.

I amb relació a les propostes de jubilació, crec que el conseller Costa també ho ha explicat molt bé, nosaltres hem treballat també precisament amb això que vostè també comentava, en intentar que no hi hagués certes diferències. La diferència més clara actualment és amb aquelles persones que abans de la implementació, abans de l'1 de juny del 2015, entraven amb unes noves regles del joc. Per tant, s'entén que per a les persones que hi van entrar a *posteriori*, doncs són les que hi havia i, per tant, també, les que s'han acceptat com a tal, però no eren les que molts treballadors anteriors a aquesta línia disposaven i, per tant, s'ha intentat poder donar una via i una obertura a aquesta possibilitat. Una possibilitat que reobrim mitjançant mandat amb aquesta llei, segurament també per debatre entre d'altres, que haurem de veure-les, però sempre amb una visió de conjunt i de què és el que volem i cap a on adrecem l'Administració sumant totes aquestes peces.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora ministra.

Alguna intervenció més?

Senyora Salazar, seria el seu torn.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, ja hem sentit, doblement, pel que fa al reingrés sense reserva de plaça, vostès prioritzen els treballadors que estan dintre l'Administració. Nosaltres compartim la demanda del sindicats perquè entenem que els que estan fora estan sense salari, sense feina i doncs, ens sembla bastant més urgent que millorar les condicions dels que ja estan a dins.

Després vostès ens parlaven un altre cop del còmput de les 1.800 hores. I hi insisteixo, vostès diuen: «És un màxim». Sí, però un màxim d'una realitat de jornada que no s'està fent actualment i que amb aquesta disposició s'obre la porta, s'habilita legislativament al fet que la puguin fer demanar.

Després, pel que fa a la gestió de l'acompliment, entenc que hi ha hagut una dificultat de tots els Governos de dissenyar un sistema de gestió de l'acompliment que sigui com el que desitgem tots, però el que no pot ser és que aquesta manca de, no diria de competència, però com a mínim d'imaginació dels governs l'hagin d'estar assumint els treballadors a sobre del seu salari. Vostè ens parla, senyor Costa —ja va dues vegades— de l'augment del 3 %. Nosaltres identifiquem això com un augment de les graelles salarials, que ja en parlarem posteriorment en el debat de la Llei, perquè finalment no fa part del debat de les reserves d'esmena. I recordar que el GAdA és aquella possibilitat que tenien els funcionaris de millorar la seva posició retributiva. Només cal que parli amb col·lectius sindicals perquè entengui la problemàtica d'aquella gent que va entrar a l'Administració i se li va dir: «Entres en una posició retributiva del 80 i milloraràs a través del GAdA» i porten, en el pitjor dels casos, 14 anys que no han pogut gaudir d'aquest dret que tenien protegit legislativament.

Pel que fa a la jubilació, comparteixo, senyor Costa, que no hi ha una màquina de fabricar bitllets d'euros. Nosaltres defensem un sistema d'ingressos més just. Amb un sistema d'ingressos més just, probablement tindriem millors condicions pels treballadors públics, i després m'hi referiré igualment quan fem el debat general de la llei.

I finalment, pel que fa a, un altre cop torno al GAdA i senyora Pallarès dient: «Bé, és que els terminis no estan...» Com a mínim la nostra posició... Jo ja entenc la seva, però la nostra, que és la que es tractava que expliquem amb les nostres reserves d'esmena, és que no es traslladi la responsabilitat de la manca de compliment d'una disposició legal al salari dels funcionaris, que això és el que *stricto sensu* no s'ha volgut corregir.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Salazar.

Senyor Costa, el seu torn.

El Sr. Ferran Costa:

Molt breument i ja per acabar, senyora síndica.

Potser serà deformació professional, senyora Salazar, però li he de comentar dues figures estilístiques de la seva darrera intervenció. Per una banda, una fal·làcia i, per altra banda, un eufemisme. I penso que no poden passar per alt. La fal·làcia: vostè argumentava, literalment, que donaven prelació a les persones en excedència sense reserva de plaça perquè, segons vostè, literalment, estan sense salari i sense feina. Jo entenc que aquesta atribució és completament no fonamentada. Una persona que lliurement vol estar en excedència ho voldrà estar pels motius que vulgui. No n'hem de fer res ningú. Ni vostès, ni nosaltres, ni ningú. Però entenem que no pot tenir aquesta prioritat davant d'una persona que demana un trasllat i que està treballant dintre de l'Administració. Això pel que fa a la fal·làcia.

I pel que fa a l'eufemisme, vostè ens acaba de dir d'un sistema més just. L'eufemisme és que vostè digui que vol apujar els impostos a tots els ciutadans, digui-ho de manera clara. Perquè si no, estaríem parlant d'aquesta figura estilística, l'eufemisme.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Costa.

Govern desitja intervenir? Senyora Pallarés, el seu torn.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies, senyora síndica.

La situació d'estar fora de l'Administració sense reserva de plaça és així. O sigui, no estem parlant d'algú que està fora i no té feina. Però també m'agradaria afegir una qüestió: quan aquesta prelatió que es marca a la Llei està dient qui va davant d'una plaça que correspon amb les dues circumstàncies exactes. O sigui que el trasllat d'un treballador demanat a un nivell buit, posem, d'un altre departament és exactament la mateixa plaça la que sol·licita la persona que està fora. Aquesta circumstància rarament es produeix, per tant, també penso que hem de contextualitzar una mica que, si arribés el cas que menciona la senyora Salazar amb relació a una persona que estigués en aquesta situació, hi ha moltes altres vacants i altres opcions dins de l'Administració, a una persona que, precisament, per no tenir reserva de plaça podria accedir i que no entraria en contradicció amb un trasllat. Per tant, penso que hem d'estar tranquils amb això perquè es pot donar cobertura si fos el cas que, com ha explicat el senyor Costa, no és així en la gran majoria dels casos.

Per tant, jo penso que amb això no hem de patir, ja que la realitat és que és molt difícil que aquestes circumstàncies coincideixin a la mateixa vegada. I, per tant, la Llei dona opcions per poder donar resposta a les dues. De fet, és molt més difícil poder oferir un trasllat dins de l'Administració que la reubicació sense reserva de plaça, perquè té moltes més opcions per triar, cosa que un treballador públic, un funcionari, no té sempre dins de la demanda de trasllat.

I amb relació a aquesta pèrdua de guany, penso que no m'he acabat d'explicar. Aquest traspàs del 80 al 100 o el 120 que es comentava i que no hi ha hagut aquesta opció de progressió és el que ja s'està revisant, senyora Salazar. O sigui, és que anem molt més enllà del fet del càlcul que es pugui haver discutit. És que quan ja es fa la descripció del lloc de treball i les necessitats i la feina que aquella persona durant aquests 14 anys ha fet, quan el posem dins del seu lloc, del seu nivell amb el reglament de carrera que ja es preveu ubicar les persones en el lloc que els correspon. Per tant, aquesta valoració es farà amb els criteris marcats en el reglament, amb objectivitat i valorant que aquella persona, durant tot aquest temps, ja en la realitat mostra que no és tant un 80, sinó que està en un 100, un 90 o un... Però aquesta és la feina que s'ha fet. Aquesta base és la que s'ha fet per a quan es comenci a implementar el reglament de carrera, poder posar a les persones en el seu lloc.

Per tant, penso que al final estem parlant de coses que són les mateixes en vies diferents. Vostè, a través d'aquesta obligació legislativa que hauríem de discutir, i nosaltres, davant d'una valoració justa de l'adaptació dels llocs de treball a la realitat d'avui i la valoració de la feina d'aquestes persones, que les posarà al seu lloc, dins on correspongui dins d'aquesta graella. Per tant, aquesta feina és la que s'ha estat fent fins ara i que en el moment que entrin en vigor els reglaments, que la voluntat és poder-los disposar a finals d'any, adaptats amb aquests nous canvis legislatius i amb aquesta direcció que li comento, doncs això ja quedarà cobert.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Pallarés.

Senyora Salazar, aniríem acabant.

La Sra. Judith Salazar:

Breument, senyora síndica.

Senyor Costa, vostè diu fal·làcia. Està parlant de gent que està sense feina. I jo li pregunto: és possible que un treballador públic amb excedència, sense reserva de plaça i en espera del reingrés, que n'hi ha, estigui sense feina? Doncs expliqui'm on està la fal·làcia. Segon, eufemisme. Vostè diu: «Vostès volen apujar els impostos de tots els ciutadans». I jo li diré que vostè diu mitges veritats; nosaltres volem apujar els impostos dels qui poden contribuir més del que ho estan fent.

I senyora Pallarès, quan veiem la feina que ens promet, i que ja fa força temps, per cert, i que no arriba, en continuarem parlant.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Salazar.

Sí?

El Sr. Ferran Costa:

Bàsicament, perquè la senyora...Perdoni, gràcies, senyora síndica

La Sra. síndica general:

Senyor Costa, té la paraula.

El Sr. Ferran Costa:

Disculpi.

Perquè la senyora Salazar m'interpel·la. Doncs no li puc contestar. Perquè no ho sé. Però igual que no ho sé, com vostè. Vostè ha afirmat que aquestes persones estan sense salari i sense feina. Ho ha dit així, categòricament. Tots. Jo no ho sé. Però és que el que sí que sé és que si ho estan és per voluntat pròpia, perquè són ells els que van demanar l'excedència de l'Administració. Per tant, queda clar. Queda clar. I també, gràcies per aclarir això, que vostès volen apujar impostos. M'ho ha tornat a dir.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Costa.

Acabades les intervencions, procedirem a la votació de les reserves d'esmena, votant sí a la reserva d'esmena o no i deixant el text tal com ha sortit de la Comissió.

Reserva d'esmena número 1, que es correspon a l'esmena número 20 de l'informe del ponent de modificació de l'article 24.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies, senyora síndica.

6 a favor, 15 en contra i 4 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la Comissió.

Reserva d'esmena número 3, que es correspon a l'esmena número 43 de l'informe del ponent de modificació de l'article 57.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies, senyora síndica.

6 a favor, 15 en contra i 4 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la Comissió.

Reserva d'esmena número 7, que es correspon a l'esmena número 74 de l'informe del ponent d'addició d'una nova disposició transitòria.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

6 vots a favor, 18 en contra i 1 abstenció.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la Comissió.

Reserva d'esmena número 9, que es correspon a l'esmena número 80 de l'informe del ponent d'addició d'una nova disposició final.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies, senyora síndica.

6 a favor, 18 en contra i 1 abstenció.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la Comissió.

La reserva d'esmena número 10, que es correspon a l'esmena número 81 de l'informe del ponent d'addició d'una nova disposició final.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies, senyora síndica.

21 vots a favor, 0 en contra i 4 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat, declaro aprovada la reserva d'esmena.

Finalment, seguim amb el segon grup de reserves d'esmena presentades pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata.

Reserva d'esmena número 4, que es correspon a l'esmena número 61 de l'informe del ponent de modificació de l'article 86. Reserva d'esmena número 5, que es correspon a l'esmena número 62 de l'informe del ponent de modificació de l'article 87. Reserva d'esmena número 6, que es correspon a l'esmena número 63 de l'informe del ponent de modificació de l'article 88. I reserva d'esmena número 8, que es correspon a l'esmena número 75 de l'informe del ponent d'addició d'una nova disposició transitòria.

Intervé per defensar les reserves d'esmena, la senyora Judith Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Aquest segon agrupament, el defensem des de la perspectiva d'intentar buscar mesures que corregeixin l'actual nombre, diríem que, extremadament gran o ampli d'interins que té l'Administració perquè entenem que, sovint, dir que hi ha feines que estan previstes temporalment, però després s'ocupen durant períodes molt llargs de temps, d'alguna manera, és una fórmula de precarització de la funció pública que, com a mínim, pel que fa al privat, no poden arribar amb aquests límits. I doncs, entenem que alguna cosa hauríem de fer pel que fa als treballadors públics interins.

Molt breument, per explicar les quatre reserves d'esmena. La reserva d'esmena número 4 torna a una fórmula de limitar el període de contractació per als interins que, evidentment, es pot superar, però que superar aquest període hauria, novament, de comportar responsabilitat per l'Administració. Com a mínim és el que nosaltres entenem i així és com es funcionava amb la Llei del 2000, que hem ampliat aquest període màxim de contractació, que abans era de divuit mesos i nosaltres proposàvem dos anys.

La reserva d'esmena número 5 també és una proposta sindical. Aquí el que demanàvem és que no hi hagi processos de contractació d'interins, en cap cas, sense una convocatòria pública per tal que s'asseguri aquest principi de concurrència, perquè després també és coherent amb les propostes que fem per corregir la situació d'eventualitat que pateix l'Administració pública avui dia.

Com els deia, la reserva d'esmena número 6 parla d'aquest cessament d'interins i vinculat al dret a la indemnització si se supera, entre altres coses, aquest període màxim de contractació.

I per acabar, la reserva d'esmena número 8, el que pretenia és la consolidació dels interins que porten prestant els seus serveis per a la funció pública més de 10 anys. Estem parlant,

aproximadament, d'una cinquantena de persones i, a més, tenim un precedent, i és que quan a la Llei del 2000 es va fer una consolidació, que nosaltres en aquest cas sí que volem respectar, en aquell moment no es va fer i ara sí que entenem que hauríem de respectar el principi de concurrència i, per tant, només proposàvem la consolidació d'aquelles places que estaven ocupades a partir d'un procés de pública concurrència. D'alguna manera, millorant la consolidació que es va produir amb l'entrada en vigor de la primera Llei de la funció pública, però no deixant de reconèixer l'esforç, el mèrit i la voluntat de persones que porten molts anys prestant els seus serveis pel bé de tots i que, novament, si fem la comparació amb el privat, això és un fet que no es produiria mai i que quan es resolen contractes de gent que porta 10 anys treballant, genera un dret a indemnització important. I en el cas de la funció pública, això no es produeix.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Salazar.

Iniciem la resta d'intervencions, si així ho desitgen.

Senyor Naudi, seria el seu torn.

El Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit:

Moltes gràcies, senyora síndica.

En primer lloc, voldria emmarcar la defensa d'aquestes esmenes a dins d'aquest procés de transformació digital i d'optimització de l'Administració perquè aquests treballadors, aquests funcionaris, puguin explotar dels millors de les seves capacitats en el millor entorn i amb l'optimització de costos per a tots. I emmarcat en això, sobretot amb el procés de transformació digital, pensem que al final hem construït una Llei que, en aquest aspecte que ara estem debatent, millora en termes de justícia la seva situació actual i podria dir que el redactat final és un redactat equilibrat, és un redactat ponderat que, evidentment, els consellers de la majoria ens hem reunit amb els representants dels sindicats, però que també, defensa els interessos del nostre país, de l'economia del nostre país i de les arques públiques. I si vostè m'ho vol comparar, com ara ha fet, amb el privat, crec que és la primera vegada que els sento fer la comparació amb el privat. Si ho féssim amb tot, no sé cap a quin costat es decantaria la balança.

Dit això, hi insisteixo, el redactat final és molt més equilibrat i molt més just per aquestes persones que ens ocupen amb aquesta reserva d'esmena. Els interins que estan nomenats, recordem, per a complir de forma temporal les funcions d'un funcionari que pot estar d'excedència, per exemple. I a més a més, aquesta llei, en aquest sentit, contempla la possibilitat de les contractacions urgents, convocar processos per crear borses de treballadors, de funcionaris, i agilitza i abarateix totes aquestes despeses, alhora que, com he dit, valgui la redundància, redueix les despeses en les convocatòries.

He parlat del fet que això s'emmarca en aquest procés de transformació digital i d'optimització de l'Administració, però també s'emmarca dins d'aquest pla que, com tothom

ja sap, dibuixem a vuit anys de l'estabilització a un 15 % d'aquestes persones a dins de l'Administració, de manera que vostè ara deia que el número era exagerat, doncs amb això convindrem que s'ha d'estabilitzar. Però que, hi insisteixo, tot aquest procés de transformació digital i optimització també porta a l'estabilització, com també cal recalcar que la variabilitat d'aquests llocs de treball també permeten ajustos. Per exemple, posaré un cas. Ara han fet falta professors que parlin ucraïnès. No pots crear una plaça, una plaça fixa, per a uns professors que parlen ucraïnès per a uns nens i nenes que han vingut a Andorra i que no hi estaran, si Déu vol, molts anys. Per això són importants tenir aquestes contractacions flexibles, no?

I això ho lligaré amb el que vostès deien dels dos anys. Els dos anys és una xifra que, com aniré desglossant, no concorden amb cap mena de les situacions en les quals aquestes places d'interins es fan servir. Al revés, i fent servir l'eufemisme que feia servir el Ferran Costa, aquí hauríem de tornar a posar en marxa la impressora de bitllets perquè ens podríem trobar amb dues persones ocupant la mateixa plaça, amb casos com que la reserva de places és per a quatre anys, per exemple, un càrrec públic, amb casos d'aquests que marxen per més anys d'acord amb el que permet la llei, inclús al revés, per a casos de durades inferiors. La conseqüència és que si als dos anys vostès ja volen consolidar aquella plaça, acabes creant un nombre major de persones que estan treballant a l'Administració, quan en realitat, amb aquesta variabilitat que permet la interinitat, això pot quedar cobert, com deia, amb els casos, per exemple, amb educació, avui dia, amb professors que han de parlar ucraïnès per donar, de forma temporal, classes a aquests nens i aquestes nenes. A més a més, augmentaria el cost, ni que sigui per la convocatòria de les noves places. I com li deia, no quadra amb el retorn d'aquelles persones que estan ocupant, com és el cas aquí del Consell General, avui dia, càrrecs públics.

La consolidació de la plaça als dos anys tampoc quadra, per exemple, en el cas d'una persona que té una baixa per una malaltia greu i que es pot allargar, per exemple, tres anys. També és una xifra que no ens acaba de quadrar i crec que, en aquest sentit, la llei proposa una mesura molt equilibrada i, en aquest sentit, bastant justa, que és que als cinc anys aquestes persones que estan ocupant una plaça temporal ja es podran presentar en una primera convocatòria, és a dir, a un concurs de mobilitat interna, cosa que avui no passava. Això pensem que és de justícia per a aquestes persones i aleshores ja els hi permetrà aquesta millora amb relació a avui —que això no ho poden fer. Avui dia, en cinc anys, insisteixo, es poden presentar en aquesta primera convocatòria quan ja són interins.

Amb caràcter fonamentat, de forma excepcional i també amb caràcter d'urgència, també es preveu, com he dit al principi de la intervenció, amb relació a la seva reserva número 5, aquelles contractacions per a aquest tipus de personal que, com deia, són per a coses urgents i que són excepcionals i que sempre estan fonamentades. I posaré exemples molt senzills.

Ara hem viscut darrerament la COVID. Recordem que es va haver d'estructurar de forma rapidíssima totes les persones que treballaven al voltant de tot el que ha generat aquesta malaurada malaltia i pandèmia. I en aquell moment no es podia utilitzar un mètode ordinari, perquè és que si no, encara hi seríem. Què s'havia de fer? I penso que està ben fet, és amb caràcter d'urgència i de forma excepcional, crear tots aquests llocs de treball que són

temporals i tant de bo siguin més temporals del que estan sent pel tema de la malaltia, no pel lloc de feina, i no pots estar en tots els processos administratius que ho alentirien i que ens deixarien lligats de mans i mànigues.

Per exemple, el Servei d'Atenció Domiciliària. Quan tenim una situació que les residències sociosanitàries estan bastant ocupades, tenim aquest equip de persones que van a casa dels padrins i les padrines que ho necessiten i els ajuden, els fan les cures, fan el que hagin de fer des d'aquest punt de vista d'assistència domiciliària. Què passa si hi ha una baixa perquè una persona es posa malalta del Servei d'atenció domiciliària? No podem convocar un concurs i fer tots els procediments. El que necessitem, com es preveu, és que hi hagi una borsa de persones que tinguin els requisits, hi insisteixo, no val qualsevol, que tinguin els requisits, els mateixos que tenen les persones que ocupen la plaça, per poder donar assistència a aquests senyors i senyores que estan a casa i que requereixen de l'assistència domiciliària.

Un altre exemple, la Gavernera, que està obert tot l'any les 24 hores del dia. Imaginem que agafa la baixa, que es posa malalt un cuidador, un monitor, el cuiner, la cuinera. No podem deixar aquells nens i aquelles nenes que estan a la Gavernera sense aquelles persones que 24 hores al dia estan donant la millor de les seves atencions. Posaré un exemple una mica més senzill i extremista. No pot ser que, per no poder cobrir amb caràcter d'urgència, aquells nens i nenes avui no puguin sopar perquè no hi ha cuiner o cuinera. No pot ser. Amb això estarem d'acord. Per tant, hem de tenir eines flexibles per donar cobertura al Servei d'Atenció Domiciliària, per donar cobertura als nens i nenes de la Gavernera o per estructurar tot el que s'ha fet des del punt de vista de la COVID per donar solució i sortida a les necessitats de la nostra societat. I, hi insisteixo, de forma fonamentada, de forma excepcional i, evidentment, perquè té caràcter d'urgència.

Dit això, senyora síndica, rebutjarem les esmenes d'aquest bloc de reserves d'esmenes que ha defensat la senyora Salazar pels motius que acabo d'exposar, per la variabilitat d'aquestes places, emmarcat en aquest pla d'estabilitzar-les en un 15 % del total de les persones que treballen a la funció pública i, evidentment, defensant el caràcter d'urgència de les convocatòries o de les places que s'ocupen que ara acabo d'explicar.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Terceravia desitja intervenir en aquest bloc? Endavant senyor Pintat, teniu la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

El nostre sentit de vot serà el mateix que vam donar després en la Comissió. Pel que fa a la reserva d'esmena número 4 serà abstenció, la número 5 serà no, la 6 serà abstenció i la 8 serà abstenció.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Pintat.

El Govern desitja intervenir? Senyora Marín, teniu la paraula.

La Sra. Trini Marín:

Gràcies, senyora síndica.

A part dels arguments aportats pel conseller senyor Naudi, el Govern també és del mateix parer. I, a més a més, precisar que amb relació a la reserva d'esmena 4 sobre l'esmena 61 de modificació presentada pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, no entenem per què el caràcter de temporalitat el proposen fixar en dos anys, ja que existeixen situacions que no ho fan compatible amb la seva proposta.

Per exemple, si una plaça queda lliure per motiu d'excedència amb reserva de plaça, aquesta pot durar fins a vuit anys. D'altra banda, els aturs de treball laborals per causes mèdiques poden arribar a perllongar-se fins a tres anys. El Govern també ha de disposar, en moments puntuals de necessitat, d'un cert marge de maniobra per a contractar personal eventual. Així, malauradament ho hem pogut veure, com feia referència el senyor Naudi, circumstàncies de volums de feina, imprevistos i altres situacions sobrevingudes, com per exemple va ser la creació de l'Oficina COVID, que es va crear en un moment d'incertesa i per una durada, inicialment, de sis mesos.

També cal esmentar que la transformació digital representarà un canvi en l'organització i en la contractació del personal públic. S'hauran d'anar establint mecanismes de reorientació professional, optimització de les places i de la plantilla.

Amb relació a la reserva d'esmena 5 corresponent a l'esmena 62 de modificació presentada pel grup del Partit Socialdemòcrata, que proposa modificar l'article 87, compartim que, en termes generals, els principis de contractació han de respectar els principis de concurrència, d'igualtat, mèrit, capacitat i publicitat. Però cal tenir en compte que, a la pràctica, existeixen casuístiques que requereixen de certa flexibilitat per no deixar de prestar servei públic ininterromput i continu com poden ser, a tall d'exemple, La Governera o el Servei d'Atenció a Domicili. Per tant, no podem acceptar la seva proposta d'anul·lació de poder contractar interins per raons d'urgència, sense concurs, que és l'article 110. D'altra banda, cal fer menció a les borses de reserva d'interins que aquesta llei permetrà crear. Però no es pot perdre de vista que les persones candidates sota aquest paraigua no sempre estaran disponibles ni a l'espera per un interinatge de tres mesos.

Amb relació a la reserva d'esmena 6 relativa a l'esmena 63 de modificació presentada pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, que proposa modificar l'article 88, direm que, en el mateix sentit dels arguments que hem expressat a la reserva d'esmena número 2, incorporar aquest màxim de dos anys seria limitar la capacitat de cobrir les necessitats sobrevingudes. Així mateix, el Govern és partidari de no limitar la durada en dos anys i obligar a cessar o fer perdre la condició de treballador públic interí, ja que es perdria també

la possibilitat d'aquestes persones de poder optar a concursos interns al cap de cinc anys, tal com es preveu a la disposició transitòria segona relativa a la consolidació de treballadors públics interins que permet concórrer als processos de mobilitat interna per a la consolidació d'aquestes places.

I finalment, amb relació a la reserva d'esmena 8 d'esmena 75 de modificació presentada pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, en la que es proposa l'addició d'una nova disposició, cal saber que les persones que estan en un règim d'interinitat, habitualment, han accedit a la plaça amb un procés de selecció diferent del que han de superar els funcionaris. L'article 35 de la llei actual permet incorporar algunes proves d'un ventall als processos selectius dels concursos públics. Per una plaça de funcionari habitualment s'han de superar un mínim de quatre de les sis modalitats de proves, com és l'entrevista professional, la prova teòrica, la pràctica i el psicotècnic. En canvi, pel proveïment de places interines habitualment s'utilitza una o dues proves, com pot ser l'entrevista i o la teòrica. D'altra forma, no veiem necessari crear més greuges i no veiem adient crear, a la pràctica, vies d'accés a la funció pública amb sistemes diferents.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora ministra.

Alguna intervenció?

Senyora Salazar, comença vostè el segon torn.

La Sra. Judith Salazar:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Em permetran, senyor Naudi i senyora Marín, que em refereixi als seus arguments d'una manera una mica desordenada, eh? Finalment, sí que entenc que són vàlids per l'un i per l'altre. Els discursos són força harmònics entre el Consell General i el Govern. I, per tant, contestant amb un, jo crec que entenc que els he contestat els dos.

Per començar, senyor Naudi, vostè parlava que no podem oblidar el procés de digitalització. Sí, és cert. Clar que no ho podem oblidar. Però i mentre no l'acabem d'implementar, què és el que passa amb aquella gent que està sostenint llocs de treball que potser s'hi passen...? L'altre dia parlava amb una companya de l'Administració que porta disset anys fent d'eventual i que pot ser que demà la seva plaça l'ocupi un altre candidat i se'n va amb una mà al davant i l'altra darrere. Això és el que nosaltres estem dient quan volem limitar a dos anys, no la impossibilitat que puguin superar aquests dos anys.

Ben entès, senyora Marín, ja ho entenem que hi ha situacions que poden requerir un màxim de dos anys. I li recordaré, perquè em deia que no entén d'on surt, de la Llei de la funció pública del 2000, que parlava d'una limitació temporal de divuit mesos, malgrat que no l'hagin aplicat mai. Però no deixa de ser que era el text de la llei que així ens ho deia. Com deia, entenem que sí que hi ha situacions, el que no volem d'entrada és que l'excepció es

converteixi en norma. I segon, que quan aquestes situacions es produeixen, la persona que ha estat afectada no tingui cap tipus de compensació. És això del que estem parlant.

Senyor Naudi, celebros la feina un cop ja en Comissió, que a partir d'una proposta nostra s'arriba a consensuar un pla d'estabilització; ja era hora, perquè ara mateix tenim xifres d'interins que són esgarrifoses. Vull dir, estem parlant de... Bé, en fi. Parlem de xifres molt, molt àmplies. Es parla de 570 interins sobre una població de 2000 —2000 i escaig— funcionaris. Ja veuen la magnitud de la tragèdia del que estem parlant i el que ens està passant a la nostra funció pública. Més endavant, quan faci la intervenció de la llei m'hi referiré, al model de funció pública que nosaltres defensem.

I pel que fa a la concurrència, està clar que hem de mirar. Els processos, les contractacions són diferents, els exàmens són diferents, però el que entenem és que hem de donar mandat al mandat constitucional que ens diu que per accedir a un càrrec públic, encara que sigui temporalment, s'ha d'assegurar un principi de concurrència. I això és el que estem fent, insisteixo, a partir del suggeriment dels mateixos sindicats.

I després, per acabar, senyor Naudi, jo crec que ha incorregut en un error de concepte perquè nosaltres no parlem de consolidar les places a partir dels dos anys. El que estem parlant és de consolidar les places a partir dels deu. El que diem de limitar a dos anys les contractacions és perquè s'activi la responsabilitat de l'Administració si se supera aquest termini. Perquè si no ens podem trobar amb situacions, com li deia, de gent que porta quinze anys treballant per a l'Administració i que quan no requereixen més dels seus serveis, se'n van sense absolutament cap dret a indemnització, ni a reconeixement, diria, tan sols, de la funció pública que han estat desenvolupant durant quinze anys. Per citar un exemple, que n'hi ha de més extrems.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Salazar.

Alguna intervenció?

Senyor Naudi, seria el seu torn.

El Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit:

Gràcies, senyora síndica.

Senyora Judith Salazar, en primer lloc, vostè diu que hi ha una xifra d'interins esgarrifosa. Jo li torno a dir, en aquest procés de digitalització i d'optimització de l'Administració, a més a més amb les mesures que incorporem amb la llei, aquesta xifra acabarà en aquest marc de transformació i d'estabilització de les places d'interins per sota del 15 %, el qual, per un costat, entre altres coses, servirà el que vostè vol que és donar aquesta estabilitat economicolaboral a aquestes persones. I això, dit sigui de partida.

I a més a més, evidentment, quan vostè diu: «Conec una persona que fa disset anys que està d'eventual». Home, a mi tampoc m'agrada sentir-ho i crec que cap dels vint-i-vuit consellers i conselleres els agrada sentir-ho. Però també és veritat que hem creat un mecanisme nou que a partir del cinquè any tindrà l'opció d'en primera convocatòria, és a dir, tindrà més preferència de la que tenia fins avui de presentar-se en aquestes places. I, evidentment, amb disset anys tindrà l'oportunitat de concórrer amb publicitat i concurrència, com vostè ara defensava, a les places que els seus requisits o les seves acreditacions i diplomes o formació li permetin presentar-se. I en aquest sentit, també, la llei incorpora una millora.

En tercer lloc, de cara al que deia vostè de la concurrència de les places d'aquestes contractacions d'urgència, avui sembla que ens ho mirem amb una altra perspectiva, però jo li recordo que quan la COVID va començar —i permeti'm l'expressió— estàvem molt acollonits tots. I s'havia de fer ràpid, el que es va fer. Jo no vull que torni a passar, però si torna a passar, hem de tenir els mecanismes per estructurar tots els departaments involucrats, amb tots els professionals, per donar solucions a qualsevol emergència o qualsevol pandèmia que, desgraciadament, pugui venir. I en aquest sentit li he de dir que, com que no em vull trobar lligat de mans i mànigues, i dic no em vull trobar, crec que parlo en nom de molts, crec que la mesura de la contractació —sempre amb els requisits que es requeririen en una plaça igual per a una persona que ha passat un edicte, això no ho oblidem, no s'agafa al primer que passa pel carrer— crec que és una eina de contractació flexible i que és interessant.

I per últim, vostè ha dit que havia confós un terme. I jo li ho torno a explicar d'una forma molt senzilla. Si haguéssim agafat la seva proposta que als dos anys aquell eventual passa a ser, diguéssim fix, en el cas que està ocupant una reserva de plaça d'una excedència, el que t'acabes trobant és que, per descoordinació dels terminis, és a dir, perquè els terminis temporals no coincideixin, acabis tenint dues persones ocupant un mateix lloc de treball i llavors, quan l'altre hagi de tornar, aquella plaça ja està ocupada per una persona fixa. El resum d'això, la conseqüència, és que acabes creant una plaça addicional per cobrir un eventual i una persona que saps que ha de tornar. I, per tant, aquí hi ha l'augment de cost.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Naudi.

Alguna intervenció més?

Govern desitja intervenir? Senyora Marín, el seu torn.

La Sra. Trini Marín:

Bé, tampoc no m'allargaré perquè el que ha explicat el senyor Naudi..., però sí que fer referència quan la senyora Salazar parla amb el seu primer exposat, que ha dit que potser hi havia com unes cinquanta persones que porten més de deu anys, també, dins aquesta

cinquantena de persones, potser estan ocupant places que són de retorn. Jo no crec que estiguin totes a dins de places vacants.

I també voldria fer insistència amb allò de l'article 110, l'article de poder contractar amb mesura d'urgència. Hi ha llocs de treball, com ja s'ha repetit, ja s'ha dit el que ens va passar amb la COVID, el que va passar o el que pot passar si a la Governera ens quedem sense monitors. Són feines que treballen els 365 dies de l'any i les 24 hores. És a dir, que tot l'equip sempre s'ha de tenir. I per l'experiència d'aquest any que he estat com a ministra, en dos o tres casos ens va passar que, per baixes mèdiques o per altres motius, es va haver de fer a través de l'article 110. I és una urgència imperiosa, que és que has de tenir tot aquest personal.

També, quan parlàvem de la transformació digital, sí que és un moment que és un projecte d'un abast molt gran i que ha calgut i que caldrà, encara, durant molts mesos treballar-hi molt. Això tampoc no vol dir que per a aquest projecte tinguem gent interina, sinó que s'han creat comissions de treball amb el mateix personal que s'han hagut de treure del seu lloc de treball, com ha sigut, per exemple, l'Oficina de Processos o la Comissió de Transformació Digital. Però això no vol dir que s'agafin sempre eventuals. Quan ja s'acabi amb tot el projecte de la transformació digital, molt d'aquest personal també torna als seus llocs de treball. I clar, inflar també a més interins, jo crec que no és aquesta la voluntat del Govern, sinó que la voluntat és optimitzar i reorganitzar tots aquests llocs de treball.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora ministra.

Senyora Salazar. Endavant.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Miraré de ser breu i de parar aquí, perquè finalment el que estem fent és repetint els arguments. Estic sentint els mateixos que en les seves primeres intervencions i, per tant, a mi també em toca insistir, perquè és que no m'acaben de contestar.

El procés de digitalització, correcte. Però què en fem de les persones que estan esperant que aquest procés de digitalització arribi, es consolidi i sigui totalment efectiu? No els reconeguem res? Això és el que nosaltres no volem.

La contractació d'urgència no exclou una convocatòria. Finalment, encara que sigui una contractació d'urgència, es fa un procés de selecció a partir de la selecció d'uns candidats que tenen uns perfils o uns requisits, etcètera. L'únic que estem dient és que aquest procés de selecció sigui públic i obert a tothom.

Torno a insistir, senyor Naudi. Nosaltres no hem dit mai amb la nostra esmena que a partir dels dos anys consolidem els eventuals que estan a la plaça, que es quedin fixes. És que no ho hem dit mai. El que estem dient és que a partir dels dos anys es pugui activar la responsabilitat de l'Administració, tal com passa amb el Codi de Relacions Laborals, que és el termini màxim que s'estableix d'una contractació de durada determinada o d'una temporalitat. I això és el que estem dient. Torno a recordar que la Llei del 2000 limitava a divuit mesos i, per tant, hem volgut ser possibilistes i ampliar-ho encara quatre mesos més.

I pel que fa a la senyora Marín, ara quan comentava que hi ha places que seran de retorn, d'aquesta cinquantena. Clar, evidentment, aquests no poden concórrer, perquè finalment tenen un contracte que diu que el seu contracte és de durada determinada fins que el funcionari es reincorpori. I també hi haurà aquelles persones que no hagin passat un procés de pública concurrència i, per tant, no puguin accedir-hi. Per tant, més al nostre favor. Estem parlant, no arriba ni a cinquanta persones. I crèiem que era el mínim que el Govern havia de fer per reconèixer el treball i el compromís d'aquesta gent que estan finalment al servei de tots.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Salazar.

Alguna intervenció més?

Acabades les intervencions, procedirem a la votació de les reserves d'esmena, votant sí a la reserva d'esmena o no i deixant el text tal com ha sortit de la Comissió.

Reserva d'esmena número 4, que es correspon a l'esmena número 61 de l'informe del ponent de modificació de l'article 86.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies, senyora síndica.

6 vots a favor, 15 en contra i 4 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la Comissió.

Reserva d'esmena número 5, que es correspon a l'esmena número 62 de l'informe del ponent de modificació de l'article 87.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies, senyora síndica.

6 vots a favor, 18 en contra i 1 abstenció.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la Comissió.

Reserva d'esmena número 6, que es correspon a l'esmena número 63 de l'informe del ponent de modificació de l'article 88.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies, senyora síndica.

6 vots a favor, 15 en contra i 4 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la Comissió.

La reserva d'esmena número 8, que es correspon a l'esmena número 75 de l'informe del ponent d'addició d'una nova disposició transitòria.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies, senyora síndica.

6 vots a favor, 15 en contra i 4 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

A la vista del resultat de la votació, queda desestimada la reserva d'esmena i es manté el text tal com ha sortit de la Comissió.

Acabat el debat i votació de les reserves d'esmena, procedirem a debatre les altres parts del text.

Pel Govern, primera intervenció. Senyora Pallarès, teniu la paraula.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies, senyora síndica.

Quina administració volem? Quina administració tenim? I quina és la que necessitem? Aquestes tres preguntes són de les primeres, les que segur que ens hem fet tots, i de les que, sense cap dubte, quan tractem aspectes com la Llei de la funció pública les hem de tenir damunt de la taula. Però aquestes preguntes tenen respostes diferents en moments molt diferents, perquè els canvis socials i econòmics ens porten a prendre decisions polítiques que modifiquen les nostres estructures per donar resposta a les necessitats de la ciutadania en cada moment i que aquests moments són molt diversos.

Per això, no únicament nosaltres, sinó totes les administracions, han passat per diferents processos de canvi al llarg de la seva història. I avui, en el debat de la transformació de l'Administració, hem de dir que aquest debat és una constant provocada per la velocitat dels canvis els quals vivim i ens afrontem cada dia. Per aquesta raó, això ens porta i ens exigeix orientar-nos vers una Administració que sigui flexible i àgil, capaç d'adaptar-se ràpidament als canvis. La digitalització de l'Administració és una de les eines per afrontar part d'aquests canvis necessaris. Però hem de tenir present que no ho és tot i, segurament, tampoc és la més important, tot i necessària.

Els estudis, en general, indiquen amb molta claredat que la transformació avui en dia i l'adaptació de les administracions passa per la modificació orgànica de les estructures, la revisió i la simplificació dels processos, la digitalització i l'adaptació tecnològica, i la inversió en el talent dels treballadors públics, i el canvi de la cultura del funcionament intern.

La modificació de la Llei de la funció pública que tractem avui únicament tracta una d'aquestes parts, segurament la més important, la gestió de les persones que han de dur a terme tots els altres canvis necessaris, perquè sense elles, res del que fem nosaltres, res

del que es planteja en aquesta cambra, seria possible dur-ho a terme. Per tant, aquest objectiu, l'Administració que volem, no és possible sense passar i treballar àmpliament en la capacitació dels treballadors i les treballadores públiques, perquè són les persones les que generen el valor públic necessari en les nostres institucions.

La modificació de la Llei de la funció pública que hem plantejat va més enllà de l'adaptació de les demandes del Tribunal Constitucional o del fet d'haver de donar resposta a les demandes, en molts casos històriques, dels sindicats del Principat. Dona resposta a un canvi que va enllà amb aquesta direcció de transformació. De fet, la Llei del 2019 ja dibuixava unes línies de canvi que ara, amb el Govern de coalició i amb les aportacions de tots els grups polítics d'aquesta cambra, s'han acabat de pintar, clarificant i millorant molts dels seus aspectes per aquesta millor implementació.

Però hem de ser conscients que no és l'aprovació i l'aplicació de la Llei el que farà la diferència i donarà resposta a totes les preguntes plantejades, sinó la correcta implementació del canvi i la planificació estratègica de les accions i dels recursos que vulguem dedicar. És per aquesta raó que la modificació té com a eix vertebrador donar resposta a l'estratègia que el Govern ha establert en tots aquests plans de simplificació i digitalització necessària dels departaments, posant les bases del Ministeri des de la funció pública per una planificació del canvi estructural i cultural intern que ha inclòs la revisió de les descripcions de tots els llocs de treball, així com l'elaboració del mapa d'aquests llocs de treball actuals d'ara, i no del passat, que tenim a l'Administració.

S'ha treballat també en el model europeu de valoració de competències, conjuntament amb els equips d'educació de competències digitals vinculades a cada lloc de treball, que també serà necessari. S'han revisat i treballat en els processos de selecció, no únicament per adaptar-los a la Llei del 2019, sinó per fer-los cada cop més eficients i ràpids. També hem de dir que s'implementarà en els propers mesos una eina de comunicació interna, el Portal del Treballador Públic, que permetrà que la funció pública i tots els treballadors i treballadores disposin directament de la comunicació respecte a la seva situació laboral. Per tant, a través d'aquest portal es comunicarà a tots els treballadors sobre els canvis que avui s'aprovaran.

També sobre els processos de carrera, els nous reglaments, les formacions necessàries per al creixement intern, la descripció personal de cada lloc actualitzada, les opcions de millora, així com les decisions del Govern amb relació a les estratègies i plans a seguir des de tots els equips. És, de fet, tot aquest treball que ens ha portat a afegir canvis com la recuperació de les ocupacions tipus que ens han d'ajudar a ampliar i definir la reglamentació de la carrera professional de forma molt més acurada o traspassar, també, l'avaluació de les competències a únicament carrera professional i no acompliment, simplificant també la futura gestió administrativa de la mateixa i fent-la molt més coherent amb el model de treball adreçat a resultats.

Conselleres i consellers, són molts els detalls que fan de la Llei d'avui un text diferenciador que mira cap a una administració moderna i actual de treballadores i treballadors públics amb perspectives de futur. Una modificació fruit directa de les negociacions de la creació del Govern de coalició, que establia unes línies de negociació amb relació al treball a seguir

i que s'han mantingut fins al dia d'avui, fins i tot, les dificultats que hem viscut els últims temps.

Jo vull agrair, principalment, als demòcrates la confiança mostrada en el nostre grup i també en mi mateixa per portar a terme aquest treball. Sense oblidar-nos, evidentment, que la pacificació de l'Administració ha estat, evident, un factor totalment diferenciador que ens ha permès reobrir aquest treball conjunt amb tots els sindicats, a qui avui penso que també hem de fer un agraïment per tot el treball constructiu durant molts mesos. No sempre s'aconsegueix complir amb totes les expectatives, i segurament el text avui no ho fa, però hem de dir que en aquest treball que s'ha desenvolupat, no únicament durant la lectura de tota la llei amb ells i la revisió dels seus famosos trenta-cinc punts de demandes que teníem damunt de la taula, sinó que també s'ha d'agrair, de manera molt intensa, la seva lleialtat i vocació de servei públic durant tot el temps de la pandèmia.

Van ser els primers a posar-se a disposició per mobilitzar tot el personal quan fes falta. Van participar en l'elaboració de reglaments d'urgència per poder fer els plans de reestructuració interns que facilitessin la mobilitat i la cessió de treballadors entre departaments de forma àgil. També van cridar a l'ordre en moments on el teletreball, sumat a la incertesa i la por, feia que alguns treballadors no reaccionessin i van deixar de costat durant pràcticament més d'un any i mig el debat d'aquest text, així com dels reglaments, conscients que les prioritats al país eren, en aquells moments, unes altres. He d'afegir que hem viscut lliçons de patriotisme, solidaritat i resiliència extraordinaris per part dels treballadors i que pensem que nosaltres tampoc ni ningú hauria d'oblidar.

Però és que, juntament amb la sentència del Constitucional, vam veure la necessitat de poder revisar altres qüestions, ja que el text estava en marxa i ens permetia veure les qüestions més pràctiques que requerien clarificació, així com altres millores debatudes l'anterior legislatura i que el diàleg ha permès que les poguéssim incloure. Aquesta modificació ens deixa una llei que permet, entre altres coses, planificar a curt i llarg termini la transformació de la gestió pública, millorant l'optimització dels recursos humans de l'Administració, donant resposta a les preocupacions, per exemple, del control de despesa, que en més d'una ocasió s'ha manifestat, per exemple, per part del grup parlamentari de Terceravia. Per tant, hi ha mesures dins de la llei que ajuden a millorar aquest control de despesa. Ara ho comentàvem amb el tema de les contractacions dels interins de primera convocatòria, que serà un estalvi en la convocatòria de processos de selecció molt àgil.

També millora les eines de control dels processos de contractació que poden evitar, per exemple, els possibles favoritismes o clientelismes que li preocupaven a la senyora Montaner en les seves esmenes; i pot estar tranquil·la, això ens preocupa a tots, i la llei disposa de les eines necessàries per poder-ho fer. A més a més, s'ha millorat ampliant la participació efectiva dels treballadors públics mitjançant els seus representants sindicals en els òrgans de presa de decisió de la funció pública, donant-los veu i vot. Per tant, serà... és perquè ja, de fet, participen en els processos de selecció i d'altres. I també s'ha millorat amb el treball, sobretot, del Grup Socialdemòcrata, dins de les esmenes parlamentàries i les esmenes de grup de la majoria, la millora del poder adquisitiu mitjançant l'increment, per exemple, de les graelles salarials, fent-la una miqueta més coherent a la realitat; del 3 % del salari base de tots els cossos; clarifica la implementació dels triennis fins a l'entrada en

vigor del Reglament de la carrera professional per a tothom, retardant els quinquennis; millora la consolidació de les places dels treballadors públics interins, de les quals també hem parlat, i també obre una possibilitat, i pensem que s'ha de potenciar des d'aquest text, el fet de la contractació dels treballadors públics interins per projectes, que això també serà una eina i és una eina que s'ha d'implementar cada cop més dins de l'Administració per poder avançar en aquesta flexibilització i dinamització de les feines internes.

Igualment, la llei reobre en les seves disposicions finals la prejubilació a treballadors que abans de l'1 de juny del 2015, que porten 30 anys o més en l'Administració, puguin demanar-la cinc anys abans de la jubilació de l'edat obligatòria. Entenent que aquest debat ha d'anar sobretot lligat a la planificació dels recursos de l'Administració, l'optimització econòmica, la digitalització, la revisió i la transformació dels llocs de treball que va implícit amb els nous models de gestió, així com també la reorganització de totes les gestions de places.

Si entressin més amb el cos de la llei —i segurament ho podem fer durant aquest debat, pensem que un dels canvis més significatius és l'homogeneïtzació de la condició de funcionaris, evitant que generin dubtes sobre la igualtat de tractament a tot el personal estatutari i de les condicions de treball, reservant la nacionalitat andorrana en determinats llocs de treball per les prerrogatives o les atribucions especials que disposin. S'estableixen les borses de treball també per agilitzar la contractació de forma directa i amb convocatòria pública; es facilita la promoció interna dels treballadors dins de la mateixa Administració a la primera convocatòria; es millora la contractació per jornades discontinües perquè faciliti les contractacions fixes per temporada també necessàries, i també reduir la despesa d'aquests edictes any rere any; s'amplia l'excedència amb reserva de plaça als funcionaris esportistes d'alt nivell com a artistes reconeguts, que també ha estat una molt bona aportació, que participen en esdeveniments culturals; s'inclou el treball no presencial com una nova eina de gestió del temps dins de l'Administració.

La Sra. síndica general:

Ha d'anar acabant, senyora Pallarés.

La Sra. Judith Pallarés:

Sí, senyora síndica.

I es fan d'altres millores dins del procediment disciplinari.

Per concloure, únicament voldria dir que dins de tot aquest debat no vull deixar fora —i si m'ho permet la senyora síndica— els agraïments amb relació a totes les persones que han donat suport, no únicament des de sindicats, sinó a tot l'equip de funció pública: la secretària d'Estat Laura Vilamala, la senyora Bàrbara Pàmies, la senyora Viqui Romero, la senyora Imma Oranias i també, des del gabinet jurídic, la senyora Toñi Benítez, que han dedicat hores i hores al meu costat a rellegir i discutir, per descomptat, tot el contingut; i igualment, a la ministra Marín per cedir-me avui aquest espai.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora ministra.

La Sra. síndica general:

Senyora Carine Montaner, és el seu torn.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

No es pot negar que aquest text presentat avui presenta una millora respecte al que teníem fins ara. Celebro, també, els esforços de la ministra Pallarès pel tema de l'amiguisme, que em preocupava moltíssim, i no només a mi, sinó a molts ciutadans. Per Andorra Endavant calia fer quatre coses, com a mínim, en aquesta llei.

1. Evitar greuges comparatius, és a dir, homogeneïtzar tot el tema dels drets dels funcionaris i de treballadors públics. I quan dic això, evidentment, parlo de la prejubilació. Com els docents, és a dir, la prejubilació als 60 anys. Uns sí, uns no, no era acceptable per Andorra Endavant. La prejubilació, per nosaltres, permet redimensionar la funció pública més ràpidament en funció de la digitalització, que ens ha costat milions i milions d'euros. Normalment, la digitalització serveix per optimitzar recursos, per donar més rapidesa de servei i per racionalitzar la despesa pública. L'èxit de la digitalització implica, i li vaig dir a la senyora Pallarès al principi de la legislatura, implica tenir una base de dades compartides entre comuns, Govern i la CASS, cosa que permetria, evidentment, estalviar molt de temps. Fer estalviar temps tant pels usuaris del sistema, és a dir, els ciutadans, i també fer estalviar temps a nivell dels treballadors públics i funcionaris.

Punt 2. Reforçar el concepte de meritocràcia i el tema de gestió de l'acompliment, incorporant recompensa en el cas d'una avaluació positiva; unes implicacions, també, a nivell del salari en cas d'avaluació negativa. A la Comissió va haver-hi discrepàncies a nivell de la definició de la gestió de l'acompliment. Per a Andorra Endavant la gestió de l'acompliment està lligada a la mateixa feina del treballador. Pensem que aquest tipus de gestió motivaria molt més els treballadors que s'esforcen en la seva feina i remotivaria també les persones que no han aconseguit uns mínims, per evitar, evidentment, el declivi de la qualitat del servei públic de cara als ciutadans.

Punt 3. Donar la possibilitat de desenvolupar una activitat complementària pels que no aconsegueixen el salari mitjà personal, sobretot en aquest context inflacionista.

Punt 4. Donar la possibilitat de presentar excedències, sempre amb reserva de plaça, amb un temps marcat, limitat per qualsevol motiu. Donaria als treballadors l'oportunitat de muntar un negoci o de treballar, també, en el sector privat. És una cosa també que donaria una oportunitat, d'una banda, als treballadors, més seguretat i llibertat als funcionaris de l'Administració. I, de l'altra banda, permetria a l'Administració de redimensionar-se o deixar una oportunitat als joves en cas de necessitat de cobrir una plaça. I podria també permetre una millor gestió dels recursos humans si totes les excedències fossin amb reserva de

plaça. Pensem que simplificaria molt el sistema, el fet de tenir excedències amb reserva de plaça en un temps molt determinat.

Qui diu simplificació dels processos, qui diu simplificació de les normes, diu reducció de despeses de gestió. I la senyora Pallarès, evidentment, ho sap. Tenint en compte que aquest projecte presenta alguns greuges comparatius, Andorra endavant no pot votar a favor d'aquest Projecte de Llei. Votarem abstenció. Pensem que hi ha un avenç, evidentment hi ha una millora del que teniu fins ara, però que caldrà, suposo, modificar el text en un futur.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Montaner.

Pel grup parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Josep Pintat, és el seu torn.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies, senyora síndica.

Avui se sotmet al ple el projecte de modificació de la Llei de la funció pública. Aquí és important fer esment al títol del Projecte de Llei, i en concret a la paraula *modificació*. Què es modifica? Avui, el que es modifica és l'anomenada gran reforma de la funció pública del Govern demòcrata, que encapçalava l'excap de Govern Toni Martí. Per què es modifica? En teoria, havia d'estar per retornar a la constitucionalitat dos articles d'aquesta, en concret l'article 11.4 i 72, que van ser declarats nuls i sense efecte pel Tribunal Constitucional, ja que vulneren l'article 40 de la Constitució.

En concret, l'article 11.4, determina via reglament la composició del Comitè Tècnic d'Organització i Gestió, vulnera l'article 40 de la Constitució. I pel que fa a l'article 72, la jornada i horari de treball, aquesta tampoc es pot establir via reglament, sinó per llei. Així ho dictamina el Tribunal Constitucional. El primer punt, l'article 11.4, aquest ja fou modificat mitjançant la Llei de Racionalització Econòmica del 25 de juny del 2020, i així es diu en l'exposició de motius. Per tant, només manca un canvi en concret en l'article 72, titulat «Jornada i horari de treball» per retornar la reforma de l'Administració pública a la constitucionalitat.

Tot i així, en el canvi que es va fer el 25 de juny del 2020, en la Llei de Racionalització, es veu que no va ser suficient i ara es torna a canviar. S'amplien els membres del Comitè tècnic d'organització i de gestió i es dona, alhora, veu i vot al representant de les associacions funcionaris i treballadors públics i dels sindicats més representatius en el si de l'Administració general en l'àmbit afectat. I aquest canvi es fa via esmena del Grup Parlamentari Demòcrata i Liberal, transaccionada amb el Grup Parlamentari Socialdemòcrata, PS, i la consellera no adscrita senyora Montaner. Transacció aprovada per majoria i amb abstenció de Terceravia.

Aquest, al nostre entendre, hauria d'haver estat el canvi en la Llei de la modificació de la funció pública per sentència del Tribunal Constitucional. Ara bé, tal com s'indica en l'exposició de motius, el Govern ha dut a terme una tasca de revisió més ambiciosa. El que havia de ser la gran reforma, que no ha tingut temps ni de consolidar-se, torna a canviar i ho fa en diferents punts.

Per citar-ne algun: la condició de funcionari és per a tots els servidors públics, excepte els cossos especials que hauran de ser de nacionalitat andorrana, suprimint la figura de treballadors públics de caràcter indefinit. S'elimina la diferència de la Llei anterior aprovada. Es manté la figura de treballadors públics interins eventuais amb la possibilitat de contractació d'urgència sense convocatòria pública. Per tant, aquí es deixa un marge a la improvisació. I es retorna a la Llei de l'any 2000, recuperant els grups funcionals, ocupacions professionals, tipus i nivells de planificació que es fixen en la Llei del 2000. Per tant, aquí es va endarrere com els crancs.

Es facilita la promoció interna dels treballadors de la mateixa Administració i entre administracions, equiparant alhora valoracions entre administracions. Però no es diu com. Es facilita que els treballadors interins no hagin de concórrer a les llistes externes. I és vol concretar via reglament el treball no presencial. I aquesta llei és ja molt reglamentista de per si. Fins aquí cito alguns dels canvis.

En resum, tal com he dit, el que havia de ser una revisió molt profunda de la llei, tornem, com diu la seva exposició de motius de l'any 2000, tornem a l'any 2000. Per exemple, i aquí ja s'observen diferents criteris, si el Govern anterior volia facilitar la progressió dins la carrera professional, un Govern implanta un nou sistema de progressió que resulta inviable o que incomoda al Govern actual i retorna al sistema del 2000. El Govern anterior mantenia la diferència entre treballador públic i funcionari. Avui tot canvia a funcionari. I el Govern anterior no preveia la contractació d'eventuals per urgència sense concurrència i el Govern actual, sí. El Govern anterior no preveia el vot dels sindicats en el Comitè de Gestió Tècnica i el Govern actual tampoc, i la majoria de coalició, sí, junt amb TS i consellera no adscrita. El Govern anterior entenia que els secretaris dels membres de Govern no havien de posar a disposició el seu càrrec a l'acabar la legislatura i Govern actual ara entén que sí, i ho fa via la disposició transitòria.

En resum, tota una sèrie de modificacions i canvis de criteri que tots anul·len la gran reforma de la funció pública i que, amb les modificacions d'avui en aquest projecte, està lluny d'aconseguir el seu objectiu. Una modificació profunda de la funció pública no es resumeix en si s'han de canviar triennis per quinquennis o per si s'ha de modificar l'horari laboral, entre altres. Aquí es tracta de saber d'on venim, què volem i quin cost tindrà tot plegat.

De 117 milions d'euros de despesa de personal a Govern pel 2019 s'ha passat a 126 milions d'euros el 2021. Alhora, el valor actuarial de les obligacions concretes pel Govern amb el personal ha estat qualificat en 502 milions d'euros, segons un estudi de valoració efectuat per experts independents a 31 de desembre de 2020. Per tant, constatem que no existeix un objectiu clar i quin tipus d'Administració volem i, per tant, no existeix un pla estratègic de recursos humans que inclogui l'anàlisi de disponibilitat de personal existent, l'establiment d'objectius generals i polítiques de recursos humans, ni les línies estratègiques ni les accions a dur a terme dins d'una programació temporal, ni les previsions de les necessitats

actuals i futures de personal, ni la previsió de mecanismes d'avaluació dins del pla. En definitiva, totes les modificacions que es proposen no han estat quantificades, ni tenen cap suport ni memòria econòmica.

Per tot l'exposat, el nostre vot no serà favorable a la modificació del Projecte de Llei de funció pública. I, així i tot, vull agrair els treballs fets a la Comissió pel clima i la cordialitat del treball.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Pintat, per la seva intervenció.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyora Judith Salazar.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, acabem de tancar el debat de les reserves d'esmenes i jo crec que aquí ja hem fet un avenç en explicar què suposa per nosaltres el model de funció pública que defensem i que entenem que no compartim amb la coalició que dona suport al Govern. Si sumem aquelles diferències que hem abocat en el debat de reserves d'esmenes i li afegim les millores salarials que s'han aconseguit i la impossibilitat de tornar al sistema de triennis, aquest és, diria, el *totum* que fa que no puguem votar a favor d'aquest Projecte de Llei.

Pel que fa als salaris, en primer lloc, des del des del meu grup parlamentari, nosaltres el que proposàvem era una millora que fes certament una mica més atractiu l'accés a determinats llocs de treball. Aquesta millora consistia a incrementar les graelles que estan per sota del salari mitjà perquè entenem que, arribats a aquest punt de cost de la vida en aquest país, aquestes graelles eren les que requerien l'actuació urgent per part de tots. No ha estat així. Celebrem l'augment del 3 % que ens ha acabat proposant la coalició de Govern, però, en tot cas, no se m'enfadaran si els dic que... o els manllevo les seves paraules i els hi dic que això sí que és un bon *café para todos*. Perquè, finalment, estem perpetuant desigualtats, greuges i podíem haver agafat aquests diners i invertir-los en la gent que més ho necessita, que, en tot cas, són els salaris més baixos.

Pel que fa als triennis, els he de reconèixer que no hem pogut reservar l'esmena que feia al·lusió als triennis per un error absolutament personal —en aquest cas, meu— i per això hem acabat retirant l'esmena que vinculava... la reserva d'esmena que vinculava amb aquest procediment perquè nosaltres defensàvem clarament tornar al sistema de triennis, i ja ho hem dit per activa i per passiva: rebaixar salaris a l'Administració no aporta res, malgrat que hi hagi aquell rumor que «els nous que entren ja saben en quines condicions». Això, insisteixo, l'únic que fa és que sentin, les noves generacions, que per fer la mateixa feina estan cobrant, en molts casos, força menys diners que els seus companys.

L'error que jo mateixa incorria i que ha impossibilitat reservar tornar al sistema de triennis, no vull deixar de dir que jo, com a mínim, personalment, és la primera vegada que em trobo amb un calendari tan, tan absolutament forçat. Pensin, la gent que ens escolta, que el text va estar disponible per a la Comissió el dia 21 de juny i ja avui, dia 21 de juliol, l'estem votant. Un text que tenia vora una centena d'articles, vuitanta i escaig esmenes, etcètera, i que finalment s'ha acabat tramitant i discutint, diria que amb dues setmanes. I això sí, no vull deixar de reconèixer especialment l'esforç que han assumit la consellera Martisella, la consellera Bonell per a intentar que aquesta tramitació fos efectiva i no puc deixar d'agrair-los la feina.

Pel que fa a la llei pròpiament, nosaltres entenem que millora amb relació a la llei anterior, però no suficient. Recuperen la jubilació voluntària, que ja els vam dir que era un error però la recuperen només per a alguns. Ens reconeixen l'accés als edictes interns als eventuals, els interins de cinc anys, però es neguen a consolidar menys d'una cinquantena de persones que porten més de deu anys al servei de l'Administració. Pugem un percentatge per a tothom en la graella salarial que, des del meu punt de vista no soluciona res, perquè estem parlant d'un 3 % i, per tant, entenc que no farà gaire més rics ni més pobres ni millorarà gaire més, el poder adquisitiu del que ja s'està cobrant i, per contra, es restringeix la possibilitat que puguem fer una puja més digna per salaris més baixos. Torno a insistir, això el que exemplifica des del nostre punt de vista és que tenim dues maneres diferents d'entendre i d'interpretar la funció pública.

Fins ara, tinc la solució, i ara m'hi referiré i acabaré de concretar més endavant, que des de Demòcrates per Andorra s'ha entès la funció pública com alguna cosa que havia de contenir la despesa pública, com un sistema, certament, en un moment donat, de privilegiats amb relació al sector privat, etcètera. Des del Partit Socialdemòcrata sempre hem defensat que la funció pública no deixa de ser el braç operatiu de l'Administració i aquest braç operatiu està al servei absolut —o ho ha d'estar— dels ciutadans. Per tant, qualsevol cosa que sigui no buscar les fórmules de millorar ha de revertir en menys qualitat de vida per als funcionaris a tots els nivells.

Els parlava ara fa un moment de la confrontació que compara les condicions de treball del sector públic amb el sector privat i crec que, d'entrada, estem parlant d'una cosa que no és comparable. Abans em preguntava, senyor Naudi, per què m'hi referia i ha sigut volgut en voler també exemplificar que no sempre els funcionaris són els que tenen millors condicions de treball, sinó que també n'hi ha pels funcionaris. És a dir, i li parlo des de la més absoluta franquesa a vostè i a la resta, des del nostre grup parlamentari entenem que la manera de maximitzar els beneficis d'una empresa, ja sigui pública, ja sigui privada, és, en primera instància, tenir i poder comptar amb treballadors que estan contents i que defensen la seva empresa com si fos propietat seva. I doncs, per tant, això, insisteixo, és el model de funció pública que nosaltres volem defensar.

Abans m'hi referia quan parlava de com entén Demòcrates per Andorra, és just que expliqui, com a mínim, personalment jo he vist un canvi amb relació al Govern Esport i els Governos Martí. És a dir, hi ha una voluntat de millorar les condicions de la funció pública que, lamentablement, no vam poder assistir o no van poder comprovar o no podem dir el mateix dels Governos Martí, que semblava que tenien una espècie de fixació en retallar els drets

dels treballadors públics i, per tant, és just que se'ls reconegui. Però també tinc la sensació que arriben fins on poden. Com a mínim és la sensació que hem tingut amb el treball en Comissió, perquè sé —i torno a citar les companyes Martisella i Bonell— perfectament que podrien haver arribat a més si la situació fos una altra.

I estic parlant de diners, senyor Costa. Ja li avanço que no ens fa cap mal o que no ens preocupa el més mínim reconèixer que nosaltres sí que volem apujar els impostos, i tant! De fet, ja al programa del 2019 del Partit Socialdemòcrata estàvem defensant una puja que arribava al 20 % del tipus per a rendes que superen 10 vegades el salari mínim. Per tant, el que no li compro és que volem apujar els impostos de tothom. Nosaltres volem apujar els impostos de les rendes elevades. I li dic per què. Perquè costa molt poc d'entendre que a final de comptes, aquells que no tenim la sort de comptar amb un patrimoni que sostingui la nostra rutina diària, necessitem de mecanismes de redistribució i doncs, per tant, l'única manera d'establir mecanismes de redistribució de la riquesa és amb un sistema impositiu que sigui just, equànim i equilibrat. I, per tant, insisteixo, nosaltres no ens esquinquem les vestidures per dir que sí que volem apujar els impostos de les rendes elevades, perquè així podrem sostenir aquelles necessitats que la nostra societat requereix per viure en un país modern, adaptat als nostres temps i en consonància amb la riquesa que genera aquest país, que darrerament, malauradament, no tenim la sensació que això s'estigui respectant tal com mana la nostra Constitució.

Per tant, en aquest cas, el sentit del vot del Partit Socialdemòcrata, i resumint, entenem que millora el text anterior, però per a nosaltres no és suficient i, per tant el nostre vot serà d'abstenció.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Salazar.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata. Senyora Maria Martisella, és el seu torn.

La Sra. Maria Martisella:

Gràcies, senyora síndica.

Tal com han exposat els companys que m'han precedit en l'ús de la paraula, ens trobem avui per debatre i votar la modificació de la Llei de la funció pública, una modificació necessària, de fet, més aviat obligatòria arrel de la sentència del Tribunal Constitucional de l'any 2019. Com ja s'ha dit, dita sentència declarava nuls dos articles: l'11.4, relatiu al Comitè Tècnic d'Organització de Gestió i el 72, relatiu a la jornada i horari laboral perquè vulneraven la Constitució. El primer article, i tal com ha comentat el senyor Pintat, ja va ser modificat a la Llei de racionalització de la despesa que vam votar en el període de la pandèmia. Quedava, doncs, modificar la jornada laboral i l'horari seguint els paràmetres fixats pel Tribunal Constitucional.

Cert, senyor Pintat, ens hauríem pogut cenyir a modificar únicament i exclusivament aquest article. Ara bé, convindran tots amb mi que obrir una Llei de tal implicació i amb molt bona part dels treballadors del nostre país sempre requereix de més modificacions, ja sigui per precisar redactats o per reduir interpretacions, o bé perquè ens han arribat demandes i peticions que calia analitzar.

En aquest sentit, els grups de la majoria, i suposo que els grups de l'oposició també, ens vam reunir diverses vegades amb els diferents sindicats de l'Administració. En aquestes reunions hi va haver un debat franc i sincer i on ens van fer arribar els seus neguits, així com les mancances que, fins a data d'avui, havien constatat a la Llei vigent. Vam escoltar i analitzar totes i cadascuna de les demandes, de les seves peticions. Les vam debatre en el si dels grups de la majoria i, si totes elles eren fonamentades i ben legítimes, no totes han estat tingudes en compte. En el debat de les reserves d'esmena que els companys acaben de tenir, ja s'han palesat les diferències en alguns aspectes, com també ha quedat palès que la llei que avui votem aporta moltes millores.

Abans d'entrar a desgranar les millores que s'han aportat a través de les esmenes que hem treballat i que hem pogut transaccionar en Comissió, que en són unes quantes, permeteu-me que agraeixi de manera sincera, evidentment, al senyor Pintat, a la senyora Vela i a la senyora Salazar, pel to, el diàleg, la paciència i el bon ambient que hem tingut en els treballs en Comissió, encara que sempre no hàgim estat amb el mateix pensament. És cert que la Junta de presidents va acordar que el text calia que se sotmetés avui al ple i calia, doncs, treballar a contrarellotge. Convinc que no és la millor manera de treballar un text. Però el resultat de la llei que sotmetem avui a votació evidencia una millora i un avenç pels nostres cossos generals i especials pel que els hi competeix.

Si bé respecte al fons, la senyora Pallarès ja ha desgranat les modificacions que establia, permeteu-me que jo esmenti i em centri en alguns dels articles, fruit dels treballs en Comissió, i que milloren, com he dit, el Projecte de Llei. Cert que alguns ja han estat comentats en el debat de les reserves d'esmenes.

El text millora les atribucions i la composició del Comitè Tècnic d'Organització i de Gestió, dotant de veu i de vot als representants dels sindicats i amplia la seva composició a dos membres dels sindicats de l'àmbit afectat. El text millora les atribucions del Comitè Tècnic de selecció; dota de veu i vot els representants dels sindicats. El text possibilita la prejubilació voluntària als 60 anys pel cos general. En aquest sentit, el Govern haurà de modificar la Llei del Pla de pensions per tal que els funcionaris de l'Administració general i de l'Administració de Justícia que van consolidar el seu lloc abans del 2015 puguin sol·licitar la jubilació voluntària cinc anys abans de l'edat de jubilació obligatòria establerta per la Llei de Seguretat Social, sempre que acreditin 30 anys de servei actiu. El text precisa, encara més, la jornada i l'horari de treball. Ha estat un element debatut en la reserva d'esmena, però que reiterem, és el fet d'establir de manera clara a la llei que les jornades intensives han de coincidir, com a mínim, amb el calendari escolar, amb l'objectiu, i crec que compartit per tots els d'aquesta sala, de conciliar la vida familiar i laboral.

El text millora sense cap mena de dubte la situació dels interins. En el debat que hem tingut de les reserves d'esmena amb el Grup Socialdemòcrata hi ha hagut divergències d'opinions, però sí que és cert i penso, senyora Salazar, que convindrà que hem fet un pas

significatiu. Estem d'acord que la ràtio d'eventuals a dia d'avui de l'Administració és elevada, però per això vam procedir a fer dues transaccions en Comissió que estableixen que els treballadors interins que a partir de l'entrada en vigor de la Llei hagin ocupat de manera ininterrompuda el mateix lloc de treball per un període de cinc anys, amb independència de la seva nacionalitat, podran concórrer als processos de mobilitat interna. I així, també es va transaccionar un pla d'estabilització, que això denota d'un bon compromís dels grups de la majoria, pel que fa que l'Administració disposi d'un termini de vuit anys per convocar progressivament les places de funcionaris necessàries perquè el nombre de treballadors interins no superi el 15 % de la plantilla total en el referit període.

El text final també inclou una transacció relativa a l'actualització de les taules retributives. Cert, des dels grups de la majoria vam transaccionar un augment lineal per a tots els funcionaris. Nosaltres enteníem i som conscients que calia una millora de la retribució, i no únicament de les bandes, em sembla recordar que era a partir de la número 9 cap a baix. Per tant, nosaltres creiem que seria discriminatori i injust no augmentar, no actualitzar, diguem, les graelles salarials per a tothom.

Després, el text també inclou que el càlcul del complement d'antiguitat, és a dir, els triennis, fins que no s'hagi desenvolupat el reglament relatiu al complement d'antiguitat per quinquennis, és d'aplicació el sistema de triennis, segons els càlculs definits a la Llei del 2000 per a tots els treballadors públics. Aquests han estat els elements que hem volgut destacar des de la majoria i que han estat fruit dels treballs de les esmenes i les transaccions que s'han fet en Comissió.

I finalment, voldria fer una reflexió. Voldria recordar que la Llei de funció pública que es modifica va entrar en vigor l'any 2019 i es tracta d'una llei que ha tingut molt poc recorregut. Donem-li més recorregut, deixem-la que s'apliqui plenament i que es puguin definir de manera clara tant la carrera professional com els objectius per a assolir. Per tal que es pugui aplicar d'aquesta manera plena aquesta llei, des dels grups de la majoria demanem al Govern que aprovi els reglaments que la senyora Pallarés ha esmentat en el debat de la primera reserva d'esmena, perquè entenem que només amb el desplegament normatiu íntegre veurem que la llei votada el 2019 és una bona eina per als treballadors de la funció pública.

Per tot l'exposat, els grups de la majoria votarem favorablement al Projecte de llei.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Martisella.

Iniciem, si així ho desitgen, el segon torn d'intervencions.

Seria el torn de Govern. Senyora Pallarés, té la paraula.

La Sra. Judith Pallarés:

Gràcies, senyora síndica.

I gràcies a tots els consellers per les aportacions. Penso que, agafant paraules de la senyora Martisella ara al final, la necessitat de deixar assentar el text, però també el fet d'haver-lo estressat i discutit durant tot aquest temps des del 2019 ens ha permès aportar avui moltes millores i moltes millores també fetes amb el treball de les conselleres generals. I totes, en si defensant, tot i que es parla del model, i ara al·ludiré també a les intervencions dels consellers, a aquest model d'Administració desitjat, que penseu que és compartit, perquè és on volem anar, i que seria aquesta visió més macro de l'estructura i de tots els canvis que hem de fer, però també baixar al detall, amb aquesta visió més micro, que és la gestió de les persones, del seu dia a dia, i que amb aquestes modificacions de la Llei s'aporta estabilitat. Sobretot amb totes les modificacions amb relació als canvis dels interins i també aquestes perspectives de futur per poder implementar, i agafo el compromís amb la senyora Martisella també i amb tota la cambra, que el calendari que està previst és poder, després de la votació d'aquesta llei, poder finalitzar aquests reglaments més urgents —tot i que n'hi ha d'altres que sí que s'han pogut anar fent— i que altres que van acompanyats també d'alguns canvis també digitals i de transformació, com per exemple podria ser el reglament del registre de personal, que s'està fent d'una manera digitalitzada, de tal manera que pugui donar resposta d'una manera més àgil, que aquest registre de personal sempre sigui molt àgil i molt més eficient.

Totes aquestes mesures ja estan dins d'aquesta previsió d'aquest model i d'aquesta planificació, que també ens podran portar a definir d'una manera molt més clara i estratègica algunes de les qüestions que comentava el senyor Pintat, que des del seu grup sempre valoren aquesta visió més de la reestructuració, que sembla que únicament s'hagi de centrar en un tema econòmic i d'increment o reducció de la despesa. Però la realitat és que tenim el cost de la vida cada cop és més alt. Si parlem únicament d'euros, sempre anirà creixent perquè els salaris han de créixer, perquè els treballadors s'incrementen dins el seu temps i, per tant, és veritat que això no vol dir que no hàgim de fer les mesures de contenció necessàries. Però penso que, per fer un fil conductor, hi ha un tema molt important i que també en parlava la senyora Montaner, que és les vies i les eines de redimensionament. I quedaran vinculades amb això i amb aquest model que nosaltres plantejarem de canvi, de transformació i que ens dona una visió i, per tant, una planificació.

La Llei del 2019 —que no retorna la Llei del 2000, senyor Pintat, no retorna— recupera alguns elements precisament per poder donar més garantia en algunes qüestions que també ens havien demanat en les converses dels sindicats, però que no retorna als anys 2000, sinó que troba un equilibri amb relació a aquesta visió i amb aquest model de futur que veiem.

La senyora Montaner ja mencionava —agraeixo, també—, reconeix que s'han fet unes millores i penso que són importants. Tenim una eina, una llei millorada, i és cert que la jubilació és un aspecte dels quals obrim aquesta porta, i així ho hem fet amb els grups de la majoria, per poder oferir aquesta opció i aquesta oportunitat als treballadors públics d'un moment concret, perquè vam entendre que eren... són els que tenen més greuge comparatiu en aquella situació, però que sí que és veritat que des d'un plantejament de

redimensionament de l'Administració, que, per tant, va molt més enllà de fer un càlcul i una decisió ara mateix que sigui únicament econòmica, sinó que requereix una planificació molt vinculada a la digitalització també. Si la digitalització ens ajuda a aprimar la base i nosaltres podem obrir les opcions de sortida per la part de dalt, és molt probable que puguem anar reconduint amb una planificació a llarg termini tota aquesta modificació d'aquesta estructura.

Això és un treball que també està previst des de l'Administració, des de funció pública, complint amb la llei que demana fer una planificació de recursos humans cada quatre anys i que després d'aquesta modificació legislativa permetrà poder fer aquesta planificació amb millor criteri, perquè tot està molt més definit, també donarà resposta a aquesta visió i també a algunes de les qüestions que li preocupen al senyor Pintat en relació amb aquesta reforma més gran que ell voldria veure, tot i que únicament es refereix a una qüestió de despesa, però no a una modificació d'estructura, ni de model, ni que arribi més enllà del debat de la gestió dels treballadors públics.

En relació amb això, també comentava la senyora Salazar el fet que també reconeix aquesta millora en aquest text; pensem que és un bon camí, com deia, que els canvis actualment són tan ràpids i van a tantíssima velocitat que és cert que necessitarem desenvolupar aquesta visió, però és cert que el text ofereix molta agilitat per poder afrontar les necessitats que puguin anar sorgint. Per tant, pensem, tot i això, que segurament haurem de veure com s'assenta tota aquesta estructura i, segurament, en un futur potser s'hagin de fer d'altres canvis. El que sí que és important és veure que els canvis que es facin i les estabilitats que es puguin fer o millora sempre siguin en benefici de l'Administració, que és necessària per al país i en benefici, com dèiem, i orientada sempre a la millora i a l'atenció dels ciutadans.

Sense cap dubte, això també és part d'aquest eix. No podem oblidar que l'Administració canvia perquè els nostres ciutadans canvien i la seva demanda de serveis també canvia. Ja no tenim un ciutadà passiu. Les societats avui són d'una ciutadania activa que volen formar part de la presa de decisions de les administracions públiques quan tot els afecta. I, evidentment, gran part d'aquest canvi, d'aquesta transparència de l'Administració i d'aquestes modificacions que s'estan fent, van en aquesta direcció. I això també canviarà molta de la cultura interna de què disposem.

Únicament, agrair també el suport de la majoria a aquest text i també totes les aportacions a aquest debat que ha estat molt just, com deia la senyora Salazar, en alguns aspectes, però que ha estat molt positiu i que sense cap dubte ens deixarà avui, tristament, no amb més suport parlamentari —sincerament, pensem que això també seria una línia de treball que donaria més força a aquests canvis estructurals— però segurament sí amb prou suport i el suport de la majoria, que he d'agrair també tots aquests esforços que han fet.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Pallarès.

Els grups desitgen intervenir?

Senyor Pintat, endavant.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, bé, responent una mica a la senyora Martisella.

Primer ens diu: «La llei s'ha de deixar assentar». Bé, sí, clar, la llei s'ha de deixar assentar. Però és que la llei que es va fer en l'anterior legislatura ni s'ha assentat. I repeteixo: el Tribunal Constitucional tomba dos articles que, senzillament, es podien haver canviat aquests dos articles i haver encarat tot aquest procés d'una altra manera, no amb una modificació i sense veure la globalitat.

Entrant al que li diré a la senyora Pallarès, li formularé una pregunta. Miri, primer, jo crec que els treballadors públics el que volen és que hi hagi estabilitat, que se'ls pari d'estigmatitzar, que tinguin seguretat, que puguin progressar dins l'Administració i que puguin fer millor el seu servei de cara als ciutadans. I això ho compartim tot. I cada vegada que es posa aquest tema sobre la taula, aquí el que s'està fent és al revés. I no ho dic com una crítica ni un retret, però és una constatació que crispa l'ambient. Vostè diu que estem pel tema econòmic. No, nosaltres estem per tot: pel tema econòmic, pels treballadors de l'Administració, pel retorn a la ciutadania, per tot i pel futur que ha de tenir.

El que no entenem, el que no entenem és que després d'haver fet ja una reforma l'any passat, ara en fem una altra. I per posar uns exemples molt clars, i ja m'ho explicarà. Es canvien les taules retributives. No ho entenc. I es diu que es puja un 3 % lineal. Bé, quan es va comentar a la Comissió ens van dir que per part del Govern es feia un estudi per saber si aquestes taules retributives s'adeqüen a la situació d'avui dia, si podien donar recorregut als professionals que estan en aquests nivells de la seva carrera. Ens van dir que això estava en curs i de cop i volta s'apuja un 3 %.

Però el que no entenem, si s'apuja un 3 % lineal, és per què a la taula retributiva que acompanya el Projecte de llei, que és aquesta, el que és al cost general hi apareix un nou nivell de classificació, en concret el 16, amb un sou base de 6.318 euros, amb un màxim de complement de carrera 30.659 i amb una banda màxima de 91.977, quan, per dir-ho també clarament, amb els edictes que s'han publicat les actualitzacions de les taules retributives dels anys 22, 21, 20 i 19, aquest nivell no hi és. Es queda al nivell 15. No existeix. Doncs què han fet aquí? Ho han pujat un 3 % linealment o ho han canviat? Això no queda clar. I amb les presses i urgències. Tampoc queda clar, i es veu a la disposició final, que clar que hi ha un cost econòmic, i per això aquesta llei i articles d'aquests, com el 101, entraran en vigor el primer de gener de 2023. Perquè si haguessin entrat en vigor a l'aprovació d'aquesta llei, potser s'hauria hagut fet un altre pressupost extraordinari.

I de nou ens tornem a trobar amb l'article 77, on la disposició final també fa... El deixa en *stand by* fins que es despleguin els reglaments per regular els temes de triennis i

quinquennis i tot... Bé. Ja no hi eren abans aquests reglaments, tampoc hi són ara. Continuem estant igual.

És clar que hi ha un cost econòmic. És clar que hi ha inseguretat per tots, i clar que deixa una sensació que no se sap on es va. Si l'anterior reforma de la funció pública no la vam votar perquè precisament mancava d'això, d'aquesta planificació, estructuració. I tot i que la llei anterior, tant com aquesta modificació, en els seus articles 20, 21, 22 ja menciona una sèrie d'instruments de planificació i ordenació, escolti, presenti'ls. Porti les valoracions i sabem on anem, res més. Però no deixi que aquestes situacions generin aquests neguits. I li n'acabo de posar tres. A la disposició final no hi ha reglaments, no n'hi havia, no n'hi ha. Estem igual. Apareixen nous nivells de classificació, ara no està posat aquí, que no hi eren. I ja m'ho explicarà. I el mateix. Per tant, ens diu: «Hem anat a millorar». Jo li dic molt clarament: crec que han anat endarrere, com els crancs.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Pintat.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Senyora Salazar, és el seu torn.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

No, només crec que a nivell contingut queda prou expressada la nostra oposició. El que sí que no voldria deixar de dir és agrair el treball de la companya consellera Vela, que no ha pogut estar aquí perquè en la sessió que s'està habilitant estava, inicialment, prevista fora de sessions, però que en la seva feina, i en particular, en el que a mi respecta, ha estat absolutament de paciència, companyonia, etcètera, en la seva línia habitual. I després, tampoc no voldria deixar de donar les gràcies als membres del grup de treball que des del Partit Social Demòcrata hem constituït per tractar la Llei de la funció pública amb nombrosos funcionaris de trajectòria de carreres llargues. I finalment, entenem que els companys del partit tenen una visió fora de la institució, però que no deixa de ser un reflex de què pensa part de la nostra societat i, per tant, agrair-los, des d'aquest escó, la seva feina també.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Salazar.

El Grup Demòcrata no desitja intervenir?

Alguna altra intervenció?

Breument ja, senyora Pallarés, endavant.

La Sra. Judith Pallarés:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Únicament per donar resposta a les últimes paraules del senyor Pintat. Jo puc entendre que vostè no vegi la globalitat. Jo crec que l'hem explicat molt clarament, la globalitat del projecte, però en realitat la concreció del que demanava, per exemple, sobre les graelles salarials, la llei, en el seu text, i ja va ser així en el 2019, mencionava que s'havia de tenir 15 nivells a la llei. Les graelles que es van publicar a l'annex disposaven de 14 publicats, encara que dic 15, però hi havien publicats 14 i, per tant, hi havia un error. I a més a més, les modificacions del salari base ha fet que els nivells 1 i 2 de l'Administració, en anar creixent han anat desapareixent. Per tant, en realitat, recuperem per la part de dalt, que no genera despesa perquè no existeix aquesta possibilitat de creixement que s'ha suprimit en la part inferior, per anar precisament a obrir la part més alta i disposar d'aquests nivells de creixement que són els que indica la llei.

Per tant, sí que és cert que nosaltres no entrem a aquesta modificació de les graelles directament perquè estàvem pendents de fer una modificació més àmplia de les graelles salarials, no únicament per fer aquesta equiparació i complementar i corregir aquest error que hi havia entre el text i l'annex, sinó també, com bé s'ha dit, per poder arribar a poder definir amb més claredat com estem a l'espera d'aquesta revisió dels llocs, d'aquesta possibilitat de creixement que ha de marcar la futura graella i d'una revisió molt més profunda que s'ha de fer. I en realitat, el 3 % lineal ha estat una decisió parlamentària i també suportada pel Govern amb relació a partir de l'any que ve, per poder anar equiparant i de manera progressiva aquesta realitat comparativa que hi ha amb d'altres administracions i que l'Administració general no té, i que haurem de veure amb la seva totalitat més en el futur.

El que sí que és cert és que la diferència que teníem entre la proposta del grup socialdemòcrata i la nostra és que ells feien una visió amb relació a la part més baixa, tot i que, curiosament, on més és difícil contractar, per no disposar d'uns salaris prou atractius, és de la part a partir dels nivells nous. O sigui, els edictes que sovint es queden deserts són els més tècnics i els de més complexitat. Per tant, tot això forma part d'aquesta revisió global que s'està fent i també per poder definir i donar compliment a aquests articles, que mencionava molt clarament el senyor Pintat, les eines de racionalització de recursos humans de l'article 21 i 22.

Però, com dèiem, aquesta és una modificació que facilita tota aquesta definició i que, a més a més, ja està engegada i que, per tant, una cosa que sí que tenim molt clar és aquest model que sí que defensem i aquesta visió global que nosaltres sí que tenim amb relació a quina és l'Administració que volem tenir i defensar, i com volem potenciar els nostres treballadors i treballadores públiques.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Pallarés.

Alguna altra intervenció?

Senyor Pintat, endavant.

El Sr. Josep Pintat:

Sí, només per concloure.

De l'explicació que m'ha fet, senyora Pallarés, és que no em queda clar. Ens està dient que s'ha aplicat un 3 % lineal. I li estic dient: apareix una nova categoria, una nova classificació, la 16. A veure, si s'apuja tot un 3 %, no em digui que passar d'una graella que ocupa un nivell 15 que estava a 52, ara es passa a un nivell 16, a 61.000. Això no és un 3 %. És molt més. Per tant, apareix un nou nivell. Sí, però no és el 3 %. Ah, bé, doncs ja queda clar. Uns d'una manera, els altres d'una altra. Aquí està la diferència.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Pintat.

Senyora Pallarés, vol respondre?

La Sra. Judith Pallarés:

Sí. Molt breu.

La Sra. síndica general:

Endavant.

La Sra. Judith Pallarés:

El 3% es fa davant de la graella que tenim actualment i es genera un nou nivell que no existia, que es fa un increment proporcional amb relació al que és el creixement de tota la graella en el seu conjunt i que hauria d'existir. No hi ha ningú en aquest nivell, no existeix. Per tant, és nou i es fa per donar resposta al canvi estructural de l'Administració, que no hi havia 15 nivells. I no existeix actualment en la realitat l'aplicació dels 15 nivells que demanava la llei. Per tant, ara sí que hi ha 15 nivells reals, adaptats a la situació, des del salari base fins al nou nivell que s'ha creat per la part de sobre, i que en aquest aspecte aquest nivell sí que no respon al 3 %, però sí que respon al 3% amb relació als treballadors públics que existeixen actualment fins al nivell 15 en un 3%.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Pallarés.

La Sra. síndica general:

Sí, senyor Pintat. Acabem.

El Sr. Josep Pintat:

No, només concloc ara, segons ha explicat una mica més. O sigui, hi ha un nou nivell i en aquest nou nivell no hi ha ningú. I es fitxen unes bandes. I qui pensen posar en aquest nivell? Perquè clar... (se sent riure) No, m'explicaré. No, home no, sense mala intenció.

El que són aquestes classificacions són perquè la gent, quan es treu un edicte, puguin estar posats aquí i puguin tenir el seu progrés. Per què fitxen aquests topalls i no uns altres? És que no entenc. És que aquí van fent reformes que no hi ha ningú, ho creem i ja ho veurem més endavant, si ho tornem a canviar.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Pintat.

Senyora, Pallarés, tanquem aquí, eh?

La Sra. Judith Pallarés:

Sí, gràcies, senyora síndica. (riu)

Clar, es crea per poder fer això que vostè mateix ha dit: generar la carrera professional i que totes aquestes persones que avui estan en un nivell 15 i no podrien créixer per molta carrera professional que ofereixis, ara podran tenir perspectives de creixement. Això entrarà dins de la definició. Què defineix quin treballador públic va a un nivell? Quan es fa la valoració del lloc de treball. Per tant, quan es fa aquesta valoració del lloc de treball, hi ha molt més marge per poder fer, dins d'aquesta definició de la carrera professional, el creixement dels treballadors públics no únicament des de la part horitzontal, sinó també des de la part vertical, que és aquí on l'estem posant. Per això, en el moment que aquesta llei sigui votada, existirà aquesta nova perspectiva de creixement pels treballadors. Per tant, això és positiu. I és precisament per donar resposta a això que ha dit amb relació a que els treballadors puguin créixer dins de l'Administració.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Pallarés.

Senyor Pintat.

El Sr. Josep Pintat:

Només per acabar d'entendre-ho. Amb aquest nou nivell, per tant, vol dir que és un canvi, el que pugui canviar d'un nivell a l'altre no és perquè pugui créixer, és perquè suposo que sortiran edictes que es podran apuntar en aquest nivell, no?

La Sra. Judith Pallarés:

Podria ser, podria ser.

El Sr. Josep Pintat:

Bé, podria ser o no. Crec que és així, no? Si no ha de sortir alguna una plaça i una funció ja concreta, no? Doncs, d'acord, han creat una cosa que no està... A l'aire. Ja veurem què hi ha.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Pintat.

L'última intervenció, eh?

La Sra. Judith Pallarés:

Disculpi, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

L'última.

La Sra. Judith Pallarés:

És que, clar, en realitat, tot això respon a tota l'organització estructural de l'Administració. Per tant, no és a l'aire. Existeix que la mateixa llei diu que has de tenir un mapa de llocs de treball, un descriptiu dels llocs de treball. Quan s'avalua amb relació a les competències d'un lloc de treball, es determina el nivell. I això ho fan tècnics de recursos humans que els defineixen. Ara, per tant, quan algú es vulgui presentar i surti algun lloc de treball que sigui dins d'aquestes característiques, estarà definit i s'obrirà una convocatòria a nivell 16, ja sigui a nivell intern o, si cal, a nivell extern. I això ens passa amb alguns llocs de treball que moltes vegades són molt tècnics, que estan molt altament pagats al sector privat i que nosaltres no trobem, i que havíem d'obrir una finestra per poder tenir aquest tipus de contractació. Per tant, també és una millora. Però no és a l'aire. Això està definit en el reglament de selecció, en els reglaments dels processos de definició dels llocs, en el mapa de llocs de treball que també marca la mateixa llei. Forma part de l'estructura de la gestió administrativa i de la definició amb la seva pròpia graella.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Acabades les intervencions, s'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària... Senyors consellers, silenci, si us plau.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats.

La Sra. Sílvia Ferré:

Gràcies, senyora síndica.

15 vots a favor, 3 en contra i 7 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, declaro aprovat el Projecte de Llei.

Farem una pausa de 10 minuts.

Si us plau, els prego puntualitat perquè hem de continuar amb el següent text.

(A les 12.25h se suspèn la sessió)

(A les 12.38h es reprèn la sessió)

La Sra. síndica general:

Reprenem els treballs de la Cambra.

Punt número 2. Examen i votació de la Proposició de Llei qualificada de la persona i de la família.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Afers Socials i Igualtat ha estat publicat en el butlletí número 95/2022, del 15 de juliol.

Intervé per exposar l'informe de la Comissió el Molt Il·lustre Senyor Carles Sánchez Rodríguez, nomenat ponent per part de la Comissió.

El Sr. Carles Sánchez:

Gràcies, senyora síndica.

En data de 26 d'abril del 2022, la Comissió Legislativa d'Afers Socials i Igualtat em va nomenar ponent per a la Proposició de Llei qualificada de la persona i de la família i, com a tal, exposo avui davant del Consell General l'informe de la Comissió.

La Comissió Legislativa d'Afers Socials i Igualtat va examinar durant les reunions mantingudes els dies 6 i 12 de juliol, les 161 esmenes presentades: 2 esmenes presentades per part del grup parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, 29 esmenes presentades per part del Grup Parlamentari Demòcrata i 130 esmenes presentades per part del Grup Parlamentari Socialdemòcrata. D'aquestes, 13 s'han aprovat per unanimitat, 1 ha estat aprovada per majoria, 7 han estat rebutjades, 18 s'han retirat per posteriorment ser transaccionades i aprovades per unanimitat. Finalment, se n'han retirat 122. En aquest punt, però, cal fer un incís per precisar que, malgrat que, tècnicament, a l'informe de la Comissió dites esmenes figuren com a retirades, s'han tingut en compte a l'hora de transaccionar i aprovar la resta del text en el marc dels treballs de negociació previs mantinguts pels membres de la Comissió amb la finalitat d'arribar a una entesa el més àmplia possible.

Del resultat de la votació de les esmenes se'n desprèn l'informe de la Comissió, el text del qual se sotmet avui a consideració d'aquesta cambra.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Iniciem ara les intervencions.

Senyora Carine Montaner, el seu torn.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Només felicitar la iniciativa parlamentària.

Per Andorra Endavant és una llei moderna que agilitza tot el tema de separacions en 24 hores i que té en compte tota la diversitat a nivell dels tipus de famílies.

Gràcies, senyora síndica, i evidentment votaré en favor d'aquesta llei i felicito totes les persones que van impulsar aquesta llei, que van treballar també per millorar la llei. Penso que és un molt bon text legislatiu i que hi guanyarem moltíssim, amb l'aprovació d'aquesta llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Pel grup parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents. Senyor Joan Carles Camp, teniu la paraula.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies, senyor nunci. Gràcies, senyora síndica.

Avui sotmetem a aquest ple la votació de la Proposició de Llei qualificada de la persona i de la família, Proposició de Llei que va ser presentada a tràmit parlamentari conjuntament per part dels grups parlamentaris de la majoria, a saber, el Grup Demòcrata, el Liberal i Ciutadans Compromesos el passat 27 de novembre 2020, i a quina el Govern va emetre un criteri favorable el 23 de desembre del 2020. En la seva presa en consideració el nostre discurs no va distar gaire del que ja vàrem fer en la presa en consideració en la legislatura anterior. El nostre vot va ser a favor, també, en la presa en consideració aquest dia, igual que en la passada legislatura.

Terceravia valora molt positivament la tasca de compilació i actualització de la normativa vigent en matèria de la persona i de la família, tasca necessària per establir un veritable Codi de la família que ordeni de forma articulada i sistemàtica totes les institucions familiars. A més, en una temàtica on la seva regulació es troba molt dispersa i en un nombre significatiu de lleis. Alhora, aquesta Proposició de Llei aborda diferents problemàtiques actuals de la societat civil d'avui en dia i s'aporta tot un conjunt de solucions específiques per donar resposta a aquestes.

Volem agrair al conseller Enseñat el fet d'haver-nos facilitat les corresponents explicacions i posar a la nostra disposició els serveis del lletrat del seu grup parlamentari, com a Grup Parlamentari Demòcrata, per aclarir aquells dubtes que ens hagin pogut anar sortint.

Per tot l'exposat, el nostre vot, senyora síndica, senyores i senyors, serà favorable.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Senyora, Salazar, teniu la paraula.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, em permetran els companys de la cambra que torni a un esquema que sovint utilitzo quan analitzem el sentit del vot del Grup Parlamentari Socialdemòcrata pel que fa a un text concret. Aquesta vegada, i recordant allò del vinagre, començaré pel vinagre, per allò que ens ha separat. Perquè, efectivament, si tenim en compte la magnitud del text que hem treballat, és tan poc que és gairebé anecdòtic, però val la pena que ho expliquem perquè després també anirà lligat amb la votació que hem demanat separada per articles.

Comencem amb el canvi de nom de la institució civil del matrimoni, que a partir d'ara es dirà «casament». No acabem d'entendre per què funciona aquest canvi. Pensem que la institució civil del matrimoni és molt anterior a la institució canònica i, per tant, nosaltres

érem partidaris de mantenir el nom de la institució jurídica, tal com, de fet, ho fa la gran majoria dels articles que s'hi refereixen quan parlen dels efectes del matrimoni, la nul·litat del matrimoni, etcètera. I ja abandonem la fórmula «casament».

La segona de les diferències que no hem arribat a tenir consens és pel que fa als efectes civils del matrimoni canònic. És a dir, no enteníem per què es deixava fora la nul·litat, sobretot tenint en compte que no estem parlant del fet que s'anul·li un matrimoni canònic per la via civil, sinó que els efectes civils que produeix aquest matrimoni deixen de tenir efectes i sigui considerat nul en cas que concorrin els requisits, tal com passa amb la resta de casaments civils.

Després, una altra de les coses que no hem arribat a assolir consens és que des del Grup Parlamentari Socialdemòcrata volíem que es reconegués les parelles de fet no inscrites a partir d'un període molt superior de convivència. És a dir, si demanem una convivència d'un any per a la inscripció, nosaltres el que preteníem és que partir cinc anys o amb fills en comú, etcètera, es poguessin reconèixer els efectes de les parelles no inscrites.

I finalment, més enllà del fet que nosaltres havíem proposat incloure la descripció d'un altre règim econòmic matrimonial per evitar el recurs habitual als ganancials, sí que és veritat que també entenem que, mirant arreu, és un recurs que no ha funcionat i, per tant, no ens hi entretindrem.

Per contra, sí que no acabem d'entendre tampoc la resistència a establir circuits de mediació que siguin previs en el cas de la resolució de conflictes familiars. Estem parlant, a grans trets i en general, que cal una modernització de la justícia per poder descongestionar-la. I em sembla que la mediació ha de ser un recurs efectiu. A més, contràriament al que els explicava abans, que no ha funcionat en llocs com a Catalunya, que té un dret civil força similar al nostre, pel que fa a la mediació, sí que està sent un recurs d'èxit i, per tant, enteníem que havíem de poder importar la fórmula per evitar la saturació de la justícia pel que fa als conflictes familiars.

Pel que fa a les disposicions amb les quals coincidim, doncs mirin, tota la resta. És a dir, hem treballat molt i molt bé, essencialment amb el president del Grup Parlamentari Demòcrates per Andorra, el senyor Enseñat. La predisponibilitat que s'ha tingut a incorporar les nostres millores fa que entenguem que és un text modern, que no només compila sinó que actualitza i, per tant —a tret d'exemple—, pel que fa a la persona, la introducció de la commoriència, pel que fa a les declaracions judicials d'absència en mort, poders preventius, l'autocuratela... Vull dir, són conceptes que entenc que són complicats per a algú que no hi està avesat.

Però sí que val la pena que assenyalin, sobretot, i un dels que ens podem sentir més orgullosos i que, finalment, hi ha hagut consens absolut, perquè Demòcrates havia introduït esmenes al seu propi text en el mateix sentit, és pel que fa al canvi de paradigma del tractament de la capacitat en persones amb discapacitat, sobretot intel·lectual, passant de suprimir un concepte lleig com és la incapacitació, a reconèixer que hi ha determinades persones que el que necessiten és un sistema de mesures de suport, però que no

necessiten que se'ls exclogui sistemàticament a través d'un procés d'incapacitació del tràfic jurídic. I, per tant, aquí insisteixo, consens absolut i entenem que això suposarà un abans i un després per a les persones, sobretot, amb discapacitat intel·lectual.

Pel que fa a la família, hem obert debats relatius a despeses familiars, custòdia compartida en cas de defecte de pacte, compensació per raó del treball, famílies reconstituïdes, transaccions relatives a les disposicions de dret internacional públic... Privat, perdó. El que vinc a dir amb tot això és el que els deia abans: aquest text, que no era un text senzill, que la majoria incorpora al tràfic del Consell General ja amb un compromís de la legislatura passada i que això ha possibilitat el nostre compromís i, sobretot, el bon ambient i la manera de treballar quan hem trobat enfront la possibilitat de poder pactar, de poder escoltar i de poder decidir, malgrat que hi hagi punts en què no hem arribat a trobar consensos.

Més enllà d'això, no m'agradaria acabar sense dir que aquesta llei entenem que és una llei garantista que protegeix les situacions de vulnerabilitat de les persones. Els exemples són nombrosos: persones amb discapacitat amb el canvi de paradigma que acabo d'explicar; protecció de les dones pel que fa a elevar l'edat de consentiment matrimonial per sobre dels divuit anys per evitar matrimonis forçats; protecció del cònjuge econòmicament més dèbil, que normalment solen ser dones; custòdia compartida com a corresponsabilitat en la cura dels fills; protecció dels infants pel que fa a la millora dels drets de les persones adoptades per evitar les discriminacions entre infants pel fet de la seva filiació.

I finalment, no m'agradaria deixar de ressenyar la protecció que assoleix aquest text pel que fa a la protecció de les persones LGTBIQ+ perquè, d'una banda, s'acaba amb la discriminació que suposava que la institució jurídica civil de les persones heterosexuales es digués matrimoni i les de les homosexuals es digués unió civil. I malgrat que el terme utilitzat, hi insisteixo, no ens acaba d'agradar, no deixa de ser que s'elimina la discriminació. I després me'n faig un plaer, i sé que compartit amb el senyor Enseñat, pel que fa a la protecció de les persones transgènere, perquè a partir d'aquesta llei podran assolir una sèrie de drets pel que fa al seu canvi de nom i pel que fa al seu canvi de sexe que els han de permetre comportar-se en societat amb el gènere que és volgut i sentit.

Per tant, pel que fa al sentit de vot, hem d'explicar que hem demanat la votació separada de dos articles per un tema de doctrina del Tribunal Constitucional. Després de l'última intervenció prop del Constitucional, on es va argumentar que la doctrina dels actes propis vinculava els parlamentaris pel que fa a plantejar-li al Constitucional qüestions de constitucionalitat, doncs d'alguna manera ens força, en previsió de si hem de poder explorar aquesta via o no, hem de votar en sentit contrari als articles que canvien el nom de matrimoni civil a casament civil i a l'article que, com els explicava a l'inici, al·ludeix a la nul·litat civil dels matrimonis canònics.

Com els deia al principi, en ser una llei moderna, consensuada... Només perquè es facin a la idea: de 130 esmenes que presenta el meu grup parlamentari, només no assolim l'acord en 7 i, per tant, entenem que és una llei moderna, que compila —que actualitza— l'ordenament jurídic, que s'adapta a les noves realitats i que protegeix els vulnerables i, per tant, la resta dels articles, tret dels que he explicat que votaríem contràriament, així com el sentit final del vot de la llei, serà d'un vot a favor.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyor Carles Enseñat, teniu la paraula.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies, senyora síndica.

L'any 2012, ara fa deu anys, el conseller i president del nostre grup parlamentari, el senyor Ladislau Baró, va encarregar la redacció de la llavor del Codi de Família que avui votem. Encarregàvem una modificació extensa de la Llei de matrimoni que tingués en compte els canvis que ha viscut la societat andorrana en matèria de família des de l'any 1995 fins a la data. Aquell esborrany es va anar estenent en la mesura que anàvem revisant els textos relatius al dret de la persona i la família. Vèiem obsoleta la normativa que regulava el matrimoni, la separació i el divorci, però també les lleis relatives a l'adopció, el registre civil, a les incapacitacions i organismes tutelars o les unions estables de parella.

Quan ens preguntem què ha canviat des de la promulgació del Codi de Justinià pel que fa al dret successori, és evident que ben poca cosa ha mutat en excés pel que fa a aquesta matèria des del segle VI. Les institucions són les mateixes, els drets es conserven iguals i, excepte petits apunts marginals que modernitzen o fan més justa la successió segons el criteri de cada època, el 90 % resta immutable, impertorbable, 1.500 anys després. En canvi, quan la pregunta «què ha canviat?» es formula sobre la família o sobre els drets individuals dels ciutadans que la majoria de la nostra societat vol reconèixer i protegir, veiem que són profunds i abismals.

L'any 1995 s'aprovava per primera vegada una llei que permetia el divorci a Andorra. És a dir, ara fa 23 anys es va casar l'última parella que havia de romandre, en teoria, junta fins a la mort. Els fills s'inscrivien al registre parroquial fins a l'any 1996. Lògicament, una parella que no formalitzava la seva unió sota el ritual del matrimoni no era ni unió ni família. Això va haver d'esperar fins a l'any 2005. O les parelles homosexuals eren simplement companys de pis fins a l'any 2014. Què és una família? Tradicional i amb fills, monoparental, reconstituïda, homoparental, famílies sense fills, unides per alguna classe de matrimoni, inscrites com a unions estables de parella o simplement sense inscriure; totes elles, famílies. Família reals, plurals i reflex d'una societat moderna i desacomplexada. La llei no podia no veure aquesta realitat.

Primer gran canvi de la llei. S'elimina la diferència terminològica entre les unions civils de persones del mateix sexe i els matrimonis civils de persones de sexe diferent. Tenint en compte que aquestes dues institucions de la llei qualificada del matrimoni produeixen els mateixos efectes jurídics, s'ha optat per donar-los el mateix nom. Així doncs, a partir de l'entrada en vigor d'aquesta llei, l'ordenament jurídic andorrà reconeixerà dues formes de matrimoni: el casament civil, al qual poden accedir totes les parelles, i el matrimoni canònic.

També se suprimeixen les proclames amb el manteniment, però, de l'expedient previ davant del Registre Civil, a fi de verificar que no existeix cap impediment per celebrar el casament.

Tercer canvi important i de gran impacte: la introducció d'un sistema de separació i divorci no causal. El Codi permet demanar el divorci o la separació sense al·legar cap causa ni exigir cap període d'espera. Es considera que la voluntat de les persones, de qualsevol dels cònjuges, de posar fi a la convivència és suficient per obtenir la separació o el divorci, sense necessitat de buscar culpables de la crisi de la parella ni haver de constatar per altres mitjans que el matrimoni està irremediament trencat.

En la mateixa direcció, s'elimina la necessitat d'instar un primer procediment de separació matrimonial abans de demanar el divorci, amb tot el cost emocional i econòmic que comporta aquest doble tràmit. Ara dependrà només d'un i l'altre cònjuge la decisió de demanar bé la separació, bé el divorci o els dos pronunciaments consecutivament, si així ho prefereixen.

Destaco també que s'ha introduït el dret a compensació econòmica per raó de treball, que s'estableix a favor del cònjuge que ha treballat realment i efectiva cuidant els fills, els familiars dependents o portant la casa, i que ho ha fet substancialment més que l'altre i sense cap mena de retribució. La regulació de la compensació estableix regles per al seu càlcul basades en la compensació i en la comparació entre els guanys d'uns i altres cònjuges durant el matrimoni, tot i que s'exclou del càlcul el patrimoni que es tenia abans de casar-se o el que s'ha obtingut via donació o via herència. Lògicament, també es tenen en compte els anys de matrimoni i si no hi havia un acord per excloure aquesta compensació.

En matèria de filiació, el Codi també ha tingut en compte les noves formes de família, especialment les reconstituïdes. A part dels canvis que ha exposat la senyora consellera Judith Salazar, comentar que s'ha introduït la possibilitat d'adoptar majors d'edat que permeten, per exemple, ordenaments com el francès fins als vint-i-cinc anys, sempre que hi hagi hagut convivència durant la minoria d'edat entre l'adoptant i l'adoptat i s'hagin mantingut els lligams afectius entre ambdós.

Última novetat significativa abans de passar al dret de la persona reconegut pel Codi. S'atribueix de forma compartida la guarda i custòdia dels fills menors en cas de separació i divorci, sempre que, òbviament, no hi hagi cap element que impedeixi que sigui així.

Passant ara les principals novetats del Codi pel que fa al dret de la persona, en destaco dos que des del nostre punt de vista són un abans i un després en la realització personal dels ciutadans del nostre país. En primer lloc, l'adequació del dret andorrà al Conveni de Nacions Unides relatiu als drets de les persones amb discapacitat. El conveni disposa que els estats signants han de reconèixer que les persones amb discapacitat tenen capacitat jurídica en igualtat de condicions amb la resta de la ciutadania en tots els aspectes de la vida. La implementació d'aquest principi ha implicat la supressió de la incapacitació o la modificació judicial de la capacitat, eliminant les mesures que comportaven la substitució de la voluntat de les persones amb discapacitat i oferint a aquestes persones suports que garanteixin l'exercici dels seus drets en igualtat de condicions.

També lligat aquest últim punt, la introducció al dret andorrà dels patrimonis protegits. El patrimoni protegit és un patrimoni constituït amb aportacions d'una o diverses persones que queda afectat a satisfer necessitats d'una persona amb discapacitat. El patrimoni és administrat per la persona que proposin els constituents i els béns o diners aportats no responen dels deutes de l'aportant ni del seu beneficiari, sinó només de les obligacions concretes per atendre les necessitats de la persona protegida. És un pas de gegant que, pensem, aporta seguretat i millora el dia a dia de les persones amb discapacitat del nostre país.

En segon lloc, i per primera vegada, el Codi de família regula el canvi de nom i de gènere de les persones trans. Fins ara, ni tan sols es permetia el canvi de nom a una persona trans adulta que havia passat per una operació de reassignació. Això, lògicament, no era gens normal. Ni normal, ni just, ni digne per a un país que es vol dir modern. El Codi havia de resoldre aquest greuge i ho havia de fer amb garanties. Vam assumir un compromís molt important per nosaltres: cap persona hauria de seguir portant un nom o una assignació de gènere que no la representava.

Vam assumir aquell compromís i avui el complim. Per tant, estem contents d'anunciar que d'aquí a vuit dies hàbils, quan la llei estigui signada i publicada, totes les persones que ho desitgin podran iniciar el procediment de canvi de nom o de gènere davant de la Batllia via un procediment de jurisdicció voluntària. Pel que fa al primer cas, podran demanar el canvi de nom els majors d'edat i els menors amb el consentiment dels progenitors. Per al canvi de gènere, ho podran sol·licitar els majors d'edat que ja portin dos anys de transició. Un petit apunt de discòrdia entre les forces parlamentàries: el PS proposava que aquests canvis es demanessin directament al registre. Des del nostre punt de vista, això implicava haver d'establir límits i excepcions. Entenem que el procediment de jurisdicció voluntària davant del batlle és igualment ràpid, però a més, és més garantista tant per a la persona que ho sol·licita com per l'Estat.

Senyores, conselleres i senyors consellers, he intentat resumir les principals novetats del Codi de persona i família que, alhora, neix amb la vocació de codificar i modernitzar el dret existent per tal d'adaptar-lo a la nostra realitat com a societat moderna i diversa que som. Aquest treball ingent, que sens dubte serà una de les principals lleis d'aquesta legislatura per la seva transcendència, va molt més enllà que els textos que normalment aprovem. I ho és perquè ens inclou a tots com a individus i com a famílies. Avui votem eliminar part del patiment innecessari que viuen les persones que es divorcien, de la incertesa en els processos per assignar les custòdies dels fills. Votem agilitzar adopcions i processos de filiació. També votem l'ampliació dels drets de les persones amb discapacitat i el reconeixement de drets fonamentals per a les persones trans.

En definitiva, avui votem una llei per a tothom que ens inclou a totes i a tots. Una llei d'un país modern que vetlla pel lliure desenvolupament dels nostres ciutadans i ciutadanes i que basa el seu èxit sobre el nucli d'organització més primordial de la nostra societat: la família, la família, amb tota la seva diversitat. Per això és un text treballat durant anys, un text transversal, negociat i acordat amb molts actors, a qui aprofito de fer un agraïment, especialment també als consellers generals de les últimes dues legislatures.

Victor Hugo deia que la llibertat és, en filosofia, la raó; en l'art, la inspiració; i en política, el dret. Avui, amb la decisió dels consellers i conselleres generals, fem possible una Andorra més justa i més lliure. Perquè aprovant el Codi de la persona i la família escrivim la història de l'Andorra d'avui, però també de l'Andorra del demà.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Enseñat.

Pel Govern. Senyor Josep Maria Rossell, teniu la paraula.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Gràcies, senyora síndica.

En primer lloc, i a la vista de les intervencions dels diferents grups, celebros que avui s'aprovi una Proposició de Llei qualificada de la persona i de la família que ha millorat fruit de l'important treball en Comissió i que, sens dubte, representa un pas endavant en la Codificació del dret civil andorrà i que s'afegeix al Codi de procediment civil que ha entrat en vigor durant aquesta legislatura. I, si em permeten, aprofito avui aquesta ocasió per felicitar no únicament a tots els consellers i conselleres que han participat en la Comissió, sinó a tots els consellers i conselleres d'aquesta cambra, així com a aquells que també, com ha dit molt bé el senyor Enseñat, van participar en l'elaboració d'aquesta Llei. Crec que avui és un dia important per a la Codificació del dret civil andorrà i, per tant, jo crec que tots aquells i aquelles que van treballar en l'elaboració d'aquesta Llei es mereixen un aplaudiment.

I en concret, també voldria felicitar, i no s'ho prengui malament, però de manera molt especial al senyor Enseñat. Sé que vostè ha participat en aquesta Llei, ha treballat personalment i ha posat molt èmfasi no únicament en el seu treball personal, sinó a l'hora de buscar consensos en qüestions molt importants. Per tant, també volia agrair, doncs la seva participació en aquesta Llei, senyor Enseñat.

Dit això, la Proposició de Llei que avui s'aprovarà respon a la necessitat d'ordenar de forma articulada i sistemàtica totes les institucions familiars, adequant i modernitzant la seva regulació, però mantenint alhora els principis fonamentals de la tradició jurídica andorrana. Tal com va exposar el Govern en el seu criteri, calia abordar la discapacitat des de la capacitat, és a dir, des del vessant positiu, i per això era important reformar les normes civils i processals del model tradicional de substitució en la presa de decisions sobre els temes concernents a la vida de les persones amb discapacitat per un sistema que reconegui la seva participació efectiva i directa en les decisions que els afecten.

En aquest sentit, la Proposició de Llei suprimeix el procediment d'incapacitació i el substitueix per un sistema de prestació de suports a les persones amb discapacitat, que dona preferència a les mesures que adopta la persona i posa especial èmfasi en preservar la seva autonomia. Tenint en compte aquest important canvi, la Proposició de Llei també regula els procediments que han de substituir el judici d'incapacitació i el nomenament del

tutor de la persona incapacitada. Concretament, s'introdueixen dos procediments: un de jurisdicció voluntària i un de contencions pel cas que hi hagi oposició.

Una de les novetats del dret andorrà de la persona que s'introdueix en aquesta Proposició de Llei consisteix en la institució del patrimoni protegit. El patrimoni protegit és un patrimoni constituït amb les aportacions d'una o diverses persones que queda afectat a satisfer les necessitats d'una persona amb discapacitat. La Proposició de Llei també incorpora altres avenços importants que el Govern comparteix i celebra, com per exemple l'equiparació de les unions estables de parella del mateix sexe a qualsevol tipologia de casament o l'agilització dels processos de divorci.

Un altre dels canvis introduïts en el dret de la família consisteix a eliminar la diferenciació terminològica entre unions civils de persones del mateix sexe i els matrimonis civils de persones de sexe diferent. Així doncs, el nostre ordenament jurídic reconeixerà dues formes de matrimoni: el casament civil, al qual poden accedir tant les parelles homosexuals com les heterosexuales, i el matrimoni canònic. En aquest sentit, la introducció en la Llei en matèria de divorci d'un règim en la demanda no causal, sense períodes d'espera ni necessitat d'al·legació de causes, suposarà que el Principat es doti d'un sistema àgil i adaptat als nous temps.

Pel que fa a la dissolució del matrimoni i els efectes de les unions matrimonials, són importants altres aspectes que es recullen en la Proposició de Llei, com el fet de donar preferència a la custòdia compartida dels fills per tal que aquests puguin gaudir del seu pare i de la seva mare a parts iguals, o l'avenç que suposa el reconeixement del treball domèstic realitzat per un dels cònjuges en interès de la família. Amb relació amb aquesta darrera qüestió, s'introdueix en el règim de separació de béns una compensació pel treball domèstic a favor del cònjuge que ha realitzat aquest treball domèstic substancialment més que l'altre o que ha treballat per a l'altre sense remuneració o amb una remuneració insuficient, i sense que hagi estat compensat per aquesta dedicació. Aquestes qüestions ja havien estat tractades pels òrgans jurisdiccionals i dels batlles, però no estava regulada. Ara, amb aquesta llei quedarà regulat.

En matèria de filiació, també s'han introduït millores de tipus tècnic amb relació a la manera de determinar i impugnar la filiació. En aquest sentit, es preveuen regles per a determinar la filiació en el cas dels fills nascuts de mare casada o convivent amb una parella del mateix sexe i s'introdueix la presumpció de paternitat del company de la mare en les unions estables de parella.

Pel que fa a l'adopció, la Proposició de Llei estableix de manera més reforçada els requisits d'edat i de durada de la relació entre les dues persones adoptants en termes més igualitaris i més coherents, i també introdueix la possibilitat d'adoptar una persona major d'edat sempre que hagués hagut de conviure durant la minoria d'edat amb la persona adoptant. També cal subratllar en aquesta matèria que en l'adopció dels menors desemparats es regula la norma de preadopció i se n'estableix els pressupòsits. La Proposició de Llei també regula els requisits que s'han d'observar en les adopcions internacionals i les funcions que exerceixen en l'Administració pública andorrana. I, finalment, en totes les adopcions es reserva el dret de la persona adoptable a conèixer els seus orígens. La Proposició de Llei

també introdueix una altra novetat com és la regulació de l'autoritat parental, un terme que substitueix la *pàtria potestat*.

Pel que fa a les normes de dret internacional privat, sobretot per determinar en quins supòsits s'aplica la normativa del Principat sobre el dret a la família amb punts de connexió amb elements d'estrangeria, cal dir, com ja ho vàrem fer en el nostre criteri, que es tracta de normes totalment necessàries per tal de donar resposta als conflictes eventuals que es puguin produir i establir més seguretat jurídica.

És, doncs, pels motius exposats, que considero que la Proposició de Llei que avui s'aprovarà representarà un important pas endavant en les diferents matèries que regula, conjugant de forma encertada modernització i respecte pels principis fonamentals de la tradició jurídica andorrana.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Rosell.

Alguna altra intervenció per part dels grups?

Acabades les intervencions i vista la demanda dels molt il·lustres senyors consellers generals del Grup Parlamentari Socialdemòcrata de procedir a la votació separada en dues agrupacions de diversos articles de la Proposició de Llei, a saber: primer grup, articles 77 i 91; segon grup, la resta d'articles i disposicions del text, l'índex, l'exposició de motius i el títol. Procedirem, doncs, a la votació de la primera agrupació. Recordo que són els articles 77 i 91. S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies, senyora síndica.

18 vots a favor, 6 en contra i 0 abstencions.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, declaro aprovats els articles 77 i 91 de la Proposició de Llei.

Continuem amb la votació de la segona agrupació.

Recordo que són la resta d'articles i disposicions del text, l'índex, l'exposició de motius i el títol. S'obre un breu període de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies, senyora síndica.

25 vots a favor, 0 en contra i 0 abstencions.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, declaro aprovats la resta d'articles i disposicions del text, l'índex, l'exposició de motius i el títol de la Proposició de Llei.

Finalment, en tractar-se d'una Proposició de Llei qualificada, i tal com disposa l'article 112.1 del Reglament del Consell General, procedirem a la votació final sobre el conjunt del text, l'aprovació del qual requerirà el vot favorable de la majoria absoluta dels membres del Consell General.

S'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies, senyora síndica.

25 vots a favor, 0 en contra i 0 abstencions.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, declaro aprovada la Proposició de Llei.

Punt número 3. Examen i votació del Projecte de Llei per al desenvolupament i la diversificació dels sectors ramader i agrícola.

L'informe de la Comissió Legislativa d'Economia ha estat publicat en el butlletí número 96/2022 del 15 de juliol.

Intervé per exposar l'informe de la Comissió el Molt Il·lustre Senyor Joan Carles Camp, nomenat ponent per part de la Comissió.

Els pregaria que guardessin, si us plau, ja l'han ensenyada. Recordin que al Consell no està permès.

Gràcies, i gràcies per la seva presència.

Endavant, senyor Camp.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies, senyora síndica.

El passat 21 de juny es va trametre a la Comissió Legislativa d'Economia el Projecte de Llei pel desenvolupament i la diversificació dels sectors ramader i agrícola, i de les 24 esmenes a l'articulat presentades, 6 pel Grup Parlamentari Demòcrata i Liberal, 10 pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, 5 pel Grup Parlamentari Terceravia i, finalment, 3 per la consellera no adscrita Carine Montaner.

La Comissió Legislativa d'Economia va celebrar quatre reunions de treball per tractar aquest Projecte de Llei. El dia 21 de juny es va reunir per nomenar-ne ponent i examinar les esmenes formulades, i els dies 29 de juny, 6 i 13 de juliol, per debatre i votar les esmenes, acordar modificacions de tècnica legislativa i aprovar l'informe de la Comissió. En el treball en Comissió, doncs: esmenes que han estat aprovades per unanimitat, 3; esmenes retirades per transacció i aprovades per unanimitat, 10; esmenes retirades per transacció i aprovades per majoria, 3; esmenes no aprovades, 5; esmenes retirades, 3; esmenes tècniques aprovades per unanimitat, 1.

En atenció a l'exposat, se sotmet avui, en aquest Ple, el Projecte de Llei per al desenvolupament i diversificació del sector ramader i agrícola, resultant del treball de Comissió.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Iniciem el torn d'intervencions.

Pel Govern, senyora Sílvia Calvó, teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Calvó:

Gràcies, senyora síndica.

Avui debatem la Llei pel desenvolupament i la diversificació del sector ramader i agrícola, un text que s'ha impulsat escoltant els ramaders, amb la voluntat de seguir donant suport al sector i garantir-ne la perdurabilitat. Abans, però, d'entrar a explicar els punts més rellevants de la Llei, voldria recordar el que representa el nostre sector ramader i agrícola pel país.

Els territoris de muntanya, com els nostres, necessiten l'agricultura i la ramaderia. Són cabdals per a la conservació del paisatge i el manteniment del nostre medi natural. Les pastures representen el 27 % del territori nacional i són el component més important de les parts altes de les muntanyes. Els prats de dall en el fons de vall tenen una funció paisatgística i impacten positivament en la biodiversitat. Així mateix, la ramaderia assegura la prevenció dels riscos naturals que poden malmetre el territori: incendis, torrentades, allaus..., els quals ara, amb el canvi climàtic, s'han exacerbat.

D'altra banda, el sector ramader i agrícola té també un paper de salvaguarda dels nostres valors culturals i de conservació de la nostra identitat. És clau per poder assegurar la

conservació dels nostres béns naturals i ens ha deixat, amb el pas del temps, un immens patrimoni arquitectònic i cultural lligat principalment a les rutines pastorals i els moviments transhumants del bestiar.

La preservació i impuls del nostre sector primari és un dels millors referents per tenir present d'allà d'on venim. No hem d'oblidar els nostres fonaments per encarar el futur del nostre país amb una perspectiva innegablement sostenible, on el respecte del nostre medi natural sigui clau en les polítiques públiques.

El Projecte de llei que avui debatem, juntament amb les diferents palanques que ja hem activat per donar suport al nostre sector primari, és una eina clau per diversificar el sector, garantir-ne la supervivència, així com també el relleu generacional. L'aposta que fa el Govern per impulsar el sector primari és també una aposta conscient i decidida pel producte de proximitat i de qualitat, pel respecte al benestar animal i de lluita contra el canvi climàtic. Per aquests motius, fa uns dies vam presentar la candidatura del nostre sistema agropastoral per obtenir un segell anomenat SIPAM, un segell que reconeix els Sistemes Importants del Patrimoni Agrícola Mundial.

El compromís del Govern, com ja he dit, no se circumscriu al text que avui debatem. En una situació conjuntural complicada, hem reforçat els ajuts ja existents i hem implementat la creació de nous ajuts complementaris com són els ajuts a la bonificació del benestar animal. Estem estudiant, també, la possibilitat de poder fer extensiu aquest model de bonificació a altres tipus de bestiar, com l'equí, l'oví i el caprí.

Hem implementat també el paquet de normativa per tirar endavant i afavorir el desenvolupament de la producció de productes agraris i productes alimentaris ecològics, amb ajuts de fins a 3.000 euros per hectàrea. El Govern també ha aprovat una reducció important de les exoneracions de les penalitzacions que afectaven la importació d'herba i altres aliments pel bestiar per poder millorar la productivitat de les nostres explotacions. Al mateix temps, hem actualitzat també determinats ajuts per fomentar la producció del bestiar equí, reconeixent també el seu rol pel que fa al manteniment del territori.

Hem invertit més d'un milió d'euros en la millora de les instal·lacions de l'Escorxador Nacional, una infraestructura que, després de més de 20 anys de funcionament, s'ha demostrat que és un element indispensable perquè ens permet valoritzar la carn de qualitat. Sense aquesta infraestructura, avui segurament la nostra ramaderia hauria gairebé desaparegut o seria purament simbòlica.

La societat Ramaders d'Andorra s'ha consolidat com a empresa. Ara ja disposa d'un equip de quatre persones, un gerent i tres carnissers, dedicades a donar valor al producte Carn d'Andorra, i l'hem dotat també dels equipaments necessaris per assegurar que el procés de transformació pugui revertir en un increment dels ingressos de la societat i, al mateix temps, millori també els revinguts dels ramaders. Si bé el conjunt d'aquestes accions ha contribuït a donar suport a l'activitat ramadera i agrícola, creiem és necessària una reforma de determinades lleis per permetre la materialització d'iniciatives que contribueixin al seu desenvolupament i a la diversificació de la seva activitat.

Entrant al detall, el text que avui portem a debat preveu que els ajuts a l'agricultura i a la ramaderia s'incrementin anualment en funció de l'IPC. L'objectiu és assegurar que els imports dels ajuts s'adaptin a l'increment dels costos de la vida, que també afecten el sector primari. Per garantir la conservació del sector ramader i agrícola i orientar la seva diversificació és imprescindible la col·laboració entre les administracions públiques d'acord amb les seves competències. En aquest sentit, la llei preveu la creació d'una Comissió Nacional de Ramaderia i Agricultura, formada per representants del Consell General, del Govern i dels Comuns, i amb la participació dels representants del sector. Convocarem la primera reunió abans que finalitzi l'any.

La llei modifica la LOGTU amb la finalitat de facilitar la construcció de noves infraestructures destinades a l'activitat agrícola i, en particular, al desenvolupament de l'activitat ramadera. Es pren en consideració, d'una banda, la necessitat de facilitar el treball del maneig del bestiar durant les èpoques en què està estabulat i de disposar d'infraestructures que siguin compatibles amb el principi del benestar animal. Un treball que caldrà acabar de tancar amb els Comuns per permetre que es puguin crear infraestructures modernes i funcionals.

La llei també vol afavorir la rehabilitació de les edificacions tradicionals per poder-les destinar a l'ús d'allotjament turístic sense la necessitat d'haver de complir determinats requisits que en dificulten, en gran mesura, la restauració. D'aquesta manera, s'afavoreix que se n'eviti l'abandonament i es faciliti la conservació d'aquest important patrimoni arquitectònic nacional. Aquesta oferta pot ser, fins i tot, una nova font de reclam per al desenvolupament d'un turisme més qualitatiu que dona valor al nostre territori com a destí turístic sostenible en el qual impera el respecte de l'entorn i del seu patrimoni històric.

En aquesta mateixa línia, es modifica la llei de l'allotjament turístic per establir una nova categoria d'allotjament rural, l'allotjament agroturístic, com una nova modalitat vinculada directament a les explotacions agràries en les quals es desenvolupi de forma activa una activitat de producció agrària i ramadera. Es dona valor així al sector primari i es possibilita, al mateix temps, que es pugui crear una oferta real d'allotjament agroturístic que fins ara la llei no diferenciava i per la qual hi ha també una demanda creixent.

La llei introdueix als estatuts de la societat Ramaders d'Andorra la visió integral del procés productiu des de l'acord fins a la taula, a l'efecte de poder intervenir en totes les fases que poden contribuir a posar en valor el producte i, per tant, assegurar el màxim de retorn econòmic possible per als ramaders que en formen part. Es permet que la societat pugui també dur a terme o col·laborar en la realització d'estudis i projectes de recerca i innovació que tinguin com a finalitat la millora dels processos productius, així com desenvolupar accions formatives.

Es modifica la llei de Comerç per simplificar els tràmits administratius. En aquest sentit, es preveu que els titulars de les explotacions agràries figurin directament inscrits al Registre de Comerç en el cas que facin activitats de venda directa d'aquests productes una vegada ja comptin inscrits al Registre d'Explotacions agràries, sense la necessitat d'haver efectuat les tramitacions administratives. Amb aquesta modificació es dona resposta a una de les demandes del sector per afavorir el desenvolupament d'activitats complementàries que tenen com a finalitat impulsar la venda i la producció de productes alimentaris de proximitat. Es reforça la capacitat d'inspecció per ampliar el seu àmbit d'aplicació en matèria de salut

animal i vegetal, per prevenir i controlar les malalties que poden comprometre la salut de la cabana ramadera.

Amb aquesta Llei, les instal·lacions i edificis destinats a usos agraris i ramaders estaran inclosos en els programes d'ajuts per a la implantació d'energies renovables. D'aquesta manera, es podrà introduir al Pla Renova una nova línia d'ajuts dirigida específicament al sector primari. I finalment, la Llei introdueix diverses modificacions més a l'efecte de poder reforçar les mesures orientades a lluitar de forma més eficaç contra l'intrusisme, en particular quan aquestes accions poden induir a una competència deslleial envers els productes locals i generar confusió als consumidors amb relació a l'origen dels productes agraris i alimentaris que adquireixen.

Andorra ha viscut una profunda transformació de l'economia i la societat en aquestes darreres dècades i la ramaderia ha sabut adaptar-se a les noves condicions i mantenir-se com un element essencial del nostre paisatge, malgrat la importància que ha pres el sector terciari. Estic convençuda que la totalitat d'aquesta cambra comparteix amb mi que la continuïtat de les explotacions agrícoles i ramaderes, que també contribueixen al desenvolupament econòmic i social del nostre país a través del manteniment del territori, i en particular de les nostres muntanyes, és indispensable. Sense el suport de totes les institucions, les explotacions d'alta muntanya com les nostres difícilment poden perviure. Per aquest motiu, sol·licito el vot favorable de les senyores conselleres i els senyors consellers.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Calvó.

Iniciem les intervencions.

Senyora Carine Montaner, és el seu torn.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora, síndica.

El sector de la ramaderia representa les nostres arrels d'andorrans. Quantes de les nostres padrines, quants dels nostres padrins van anar a treballar al camp, van anar a guardar les vaques quan eren petits, quan eren joves. Llavors era una altra Andorra. Com ha evolucionat el nostre país des de llavors!

El sector de la ramaderia és un sector essencial per conservar la bellesa de les nostres muntanyes i una imatge turística atractiva del nostre país. És per aquest motiu que hem d'ajudar totes les persones que es dediquen a aquesta activitat, molt maca, però a la vegada molt sacrificada. Efectivament, aquesta activitat requereix una presència constant. Els animals no fan cap distinció entre els dies festius, els caps de setmana, els dies laborals. Necessiten una atenció tot l'any sense descans.

Ara mateix és un sector que viu del tabac i sabem des de fa molts anys que hi ha un declivi de les vendes del tabac degut a les campanyes antitabac i a les mesures antitabac dels estats de l'Occident. Sabem també que el tabac podria tenir una data de caducitat i, efectivament, parlem de data de caducitat a nivell de l'acord d'associació que s'està negociant amb la Unió Europea, però no només. Philip Morris, el gegant internacional que fabrica els cigarrets Marlboro, Chesterfield i d'altres marques, va declarar la fi de la producció de cigarrets d'aquí molt pocs anys i promet un món sense fum.

És per aquest motiu, senyors, que tenim un sector amenaçat i en plena mutació. Hem d'ajudar aquest sector a la seva diversificació. Per exemple, per què no, amb el cànnabis terapèutic. Fa molts anys que s'està parlant d'aquest tema i jo crec que és hora ara, i encoratjo la senyora ministra, per treballar de manera intensa en aquest tema.

Havia presentat aquest mes esmenes per millorar el text inicial. No tornaré a repetir tots els punts positius enunciats per la senyora ministra, tenint en compte el treball en Comissió, tenint en compte la bona entesa i la millora del text inicial, que ja el text inicial estava molt bé, senyora ministra, votaré en favor d'aquest Projecte de Llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Pel grup parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Joan Carles Camp, teniu la paraula.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies, senyora síndica.

A saber que el Consell General, a principis dels anys 60, va iniciar el desplegament del sistema de subvencions al sector primari. Senyores i senyors, ja fa 60 anys que els nostres avantpassats sabien que la ramaderia d'alta muntanya sense subvencions no era viable. Sabíem que era una economia de subsistència que no permetia cap escarafall. La unitat organitzativa de l'explotació agropecuària tradicional era la casa pairal, on la família mantenia el bestiar gràcies als pasturatges comunals i a les propietats agrícoles dels fons de les valls. Posteriorment, gràcies a l'acord duaner, tancat a desembre del 89, el cultiu del tabac, basat en el contracte privat entre colliters i fabricants, ha permès al sector primari de mantenir una bona part de l'activitat ramadera, més per tradició que no pas per una qüestió de rendibilitat econòmica. Per tant, senyores i senyors, la ramaderia sense l'agricultura no és viable.

En l'actualitat, el Govern, en el procés de negociació entre Andorra i la Unió Europea per trobar un encaix específic a la situació particular del tabac, ja sigui en el vessant del cultiu, ja sigui en el vessant de la producció industrial de productes de tabac, el Govern ha arribat a un acord que fixa un període transitori de 30 anys a comptar a l'entrada en vigor de l'acord d'associació amb la Unió Europea, abans que els productes del tabac siguin considerats inclosos en la unió duanera entre les parts.

Amb l'exposat, el Govern sotmet aquest Projecte de Llei com a instrument pel foment de la diversificació agrícola i del sector ramader. Aquesta Llei consta de 5 articles i de 12 disposicions finals. Els 5 articles i les 12 disposicions addicionals són una declaració d'intencions. I poca cosa més. En aquesta Llei es vol afavorir la continuïtat dels sectors ramader i agrícola, i incrementar-ne la productivitat i competitivitat. Es vol diversificar i dinamitzar l'activitat econòmica del sector ramader agrícola. Es vol fomentar la producció de productes de qualitat de proximitat. Es vol fomentar la innovació, la implantació de nous cultius i altres activitats complementàries que puguin afavorir el sector primari. Es vol reforçar les polítiques públiques de suport al sector ramader i agrícola. Es vol la col·laboració de les administracions públiques per garantir la conservació i la continuïtat de les activitats agrícoles i ramaderes, així com l'intercanvi d'informació entre elles.

Es crea la Comissió Nacional de Ramaderia i Agricultura com a òrgan consultiu per proposar i coordinar actuacions per afavorir i potenciar el sector ramader i agrícola en el marc de la legislació vigent, i aquesta s'ha de reunir almenys cada sis mesos i haurà de tenir dos representants de la Comissió Legislativa pertinent. Qui no vol això? Tots ho volem. El problema és *com* ho fem.

Pel que fa a les disposicions finals, la primera modifica la Llei del sòl per la reforma i noves construccions de noves bordes de fins a 150 metres quadrats i només dues plantes, i les ja existents es podran ampliar fins a 400 metres quadrats per planta. A comentar que només uns pocs s'hi podran acollir, ja que cada nova edificació ha de correspondre a un mínim de 3.000 metres quadrats; ja hi estem d'acord. Terceravia havia demanat que sempre que aquests 3.000 metres quadrats estiguin inclosos dins de la mateixa unitat d'actuació, encara que estiguin separats en diferents terrenys es pogués bastir aquesta nova construcció. D'aquesta manera, no es perjudicava les cases més petites i vostès de la majoria no ho han acceptat.

La disposició final segona modifica els estatuts de la societat Ramaders d'Andorra per contribuir al desenvolupament de tota l'activitat i, com deia la ministra, tota la cadena de producció de l'acord a taula. La tercera modifica la Llei del comerç per agilitzar i simplificar els tràmits administratius. Està bé que reconeixem que no funcionem correctament. La quarta modifica la Llei de l'agricultura per aclarir i actualitzar conceptes. La cinquena modifica la Llei del cadastre amb la finalitat de mantenir i actualitzar el parcel·lari agrari per a un millor control dels ajuts que hi puguin estar vinculats.

La sisena modifica la Llei del foment de la rehabilitació del parc immobiliari i l'eficiència energètica de les instal·lacions i els equipaments de les explotacions agràries. La setena modifica la Llei de l'allotjament rural perquè hi ha un nou grup d'allotjament rural: el d'agroturisme. I la vuitena, afegeix un capítol a la Llei de marques i regula la garantia i el certificat de productes del sector ramader i agrícola. La novena modifica les taxes de l'Oficina de Marques per preveure una taxa específica amb relació a la sol·licitud i renovació de les marques i garantia. La desena modifica la Llei de signes d'Estat, amb l'objectiu de no induir a error sobre l'origen del producte. Així mateix, s'introdueix un article sobre els recursos i les accions judicials de nul·litat contra les autoritzacions de signes d'Estat.

I l'onzena modifica la Llei del Codi de la circulació, recentment aprovat, a l'efecte d'exceptuar els vehicles especials utilitzats en les activitats agrícoles com tractors, remolcs, etcètera, de

l'obligació de passar la ITV. En aquest aspecte, comentar que l'1 de juny de 2022 el Govern publica al BOPA número 66 el Reglament d'Inspecció Tècnica de Vehicles i que aquest ja deixa exempta l'obligatorietat de passar la ITV als vehicles agrícoles i tractors, com hem comentat anteriorment. La pregunta és: que no se'n fia, la majoria del Govern, si ja ho tenim en un reglament? La dotzena es dona un termini de sis mesos perquè el Govern publiqui tots els textos consolidats i així poder tindre una mica més de seguretat jurídica. Són onze lleis que es modifiquen amb aquesta.

Senyores i senyors, en definitiva, s'elabora aquest Projecte de Llei perquè ja es dona per fet que el contracte privat entre colliters i fabricants té una data de caducitat. Per tant, cal estar preocupats en diferents aspectes. Primer, pels fabricants, perquè no poden fabricar tabac, i per conseqüència, els fabricants no podran pagar els 14 milions d'euros al sector primari. A recordar que aquest sector industrial té una massa salarial de més de 500 persones aproximadament. Pel sector agrícola i ramader, perquè aquest deixarà de percebre aquests 14 milions d'euros pagats pels fabricants. Al sector primari, per tant, tan sols els quedarà els ajuts directes a les pràctiques ramaderes tradicionals i el foment del dall dels prats i poca cosa més, a part d'alguna subvenció, que tampoc hem sabut veure. En total, en l'actualitat uns dos milions i mig d'euros, aproximadament.

El sector agrícola avui compta amb 480 explotacions, moltes de les quals només exploten l'agricultura, ja que la ramaderia, com us acabo d'explicar i tots vostès saben, no és viable econòmicament. D'aquí que els nostres ramaders diuen que el bestiar menja tabac. I senyores i senyors, el sector primari, tot confós, té una massa salarial d'aproximadament unes 700 persones. En total, estem parlant entre sector industrial i sector primari d'uns 1.200 llocs de treball directes. I aquí s'haurien d'afegir els indirectes, a part dels béns de consum i la inversió que generen aquests sectors. Per tant, l'impacte del sector agrícola i ramader a l'economia del país, si no es troba una alternativa al cultiu de tabac, serà important, serà majúscula. Andorra no es pot permetre perdre el sector primari i sembla que anem per aquest camí. Més tenint en compte la presentació que ens va fer la ministra Calvó sobre el desenvolupament del cultiu i la transformació industrial del cànnabis a Andorra. Aquell dia, en la presentació, la ministra ja ens va anunciar que aquest cultiu no substituïa el tabac.

Senyores i senyors, per molt que vulguin presentar una candidatura, com deia la ministra, del nostre sistema agropastoral d'Andorra, SIPAM, fet amb un vídeo promocional que va sortir la setmana passada elaborat per Andorra Difusió i difós pel Diari d'Andorra, el qual avui ja no es troba penjat, on s'explica —i ho explicava la ministra Calvó, ho ha sintetitzat a l'inici de la seva intervenció— les excel·lències del sector primari i que cal assegurar, i estem d'acord amb ella i estem d'acord amb vostès que cal assegurar la continuïtat del model productiu agrari basat en les pràctiques tradicionals de muntanya. Però, com ho fem si ens quedem sense aquests ingressos? Com ho farà el sector? Aquest és el problema.

Si no es troba un cultiu alternatiu que no supleixi els ingressos del tabac, el sector primari no és viable, a no ser que l'Estat el subvencioni totalment. Al sector no li cal una declaració d'intencions o una promesa electoral per dir que fem alguna cosa, quan realment poca cosa es fa. Tots som sensibles, però no aportem solucions. Jo no les tinc, però vostès estan governant fa 12 anys i han de preveure i governar. Al sector no li cal màrqueting. Quan veus

aquest vídeo, ens agrada a tots, evidentment. Però al sector li calen solucions. I amb aquesta llei, malgrat que sigui una llei de bones intencions, no s'aporta cap solució, motiu pel qual Terceravia no pot donar suport a aquest Projecte de llei, ja que no garanteix la continuïtat del sector primari.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Camp.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Joaquim Miró, teniu la paraula.

El Sr. Joaquim Miró:

Gràcies, senyora síndica.

Nosaltres no posarem suspens. Ja els dic d'entrada que sí que donarem suport i votarem a favor d'aquesta llei. Projecte de llei que s'ha treballat, s'ha consensuat i ho repeteixo, s'ha consensuat la Comissió d'Economia amb un resultat satisfactori per al nostre grup. De les esmenes presentades, solament una no ha estat aprovada, la resta s'han aprovat o transaccionat favorablement.

Com han explicat els meus predecessors, cal remarcar la importància d'aquesta llei, tenint en compte que l'activitat agrícola representa encara avui en dia una part important de la nostra economia i per a la nostra gent. Recordava ara el conseller Camp que això representa feina per 1.200 persones i recordava la xifra que ens ha dit. Recordem que l'agricultura durant segles va ser l'activitat principal del nostre país fins a l'arribada del turisme, el comerç, l'esquí i altres.

Crec sincerament que, en general, aquest Projecte de llei, tot i no ser molt precís, no dic que és una declaració d'intencions, com ens ha dit el conseller Camp, deia no molt precís en alguns aspectes, ajudarà els nostres agricultors i ramaders a desenvolupar i diversificar la seva activitat. Això sí, amb l'ajuda de l'Administració. Potser el sector primari esperava una mica més d'aquesta llei. No sé ben bé si haurem complert les expectatives.

El que sí que vam poder copsar durant les reunions mantingudes amb l'Associació de Pagesos i Ramaders és, i com han repetit els predecessors, un cert neguit o un neguit important en el futur incert del cultiu del tabac. No els ocultaré que un dels temes recurrents que van sortir durant aquestes reunions van ser la hipotètica llei del cànnabis terapèutic. Hauríem de veure si no s'han creat unes falses expectatives amb aquest projecte. Com he dit, potser el sector ramader i agrícola esperava una mica més de nosaltres en el referent als nous cultius i activitats que només es mencionen d'una forma genèrica.

En referència a la llei, encara que no sigui de forma genèrica, remarcarem que la finalitat és de mantenir la continuïtat del sector, diversificar i dinamitzar aquesta activitat econòmica, fomentar la qualitat, així com fomentar la innovació i la implantació de nous cultius. Tot això amb la col·laboració indispensable de les administracions públiques, que han de garantir la continuïtat i el dinamisme del sector primari. A tal efecte, i crec que aquí ha estat un encert,

una bona iniciativa, la creació de la Comissió Nacional de Ramaderia i Agricultura com a òrgan consultiu en la matèria agrícola. Aquesta Comissió, entre altres, haurà de proposar les actuacions per assolir els objectius i finalitats d'aquesta llei. Com a òrgan consultiu, les seves recomanacions hauran de ser motivades per tal que l'Administració vetlli pel compliment de les propostes presentades.

Però aquesta llei —i com ha repetit i ens ha explicat ben bé el senyor Camp— que avui votem va més enllà i regularà també altres aspectes relacionats amb el món de l'agricultura. La senyora ministra ens els ha explicat d'una manera extensiva, però només n'enumeraré els que crec que poden ser més importants, els quals seran facilitar la construcció de les edificacions adequant-les als entorns; preservar el patrimoni arquitectònic atorgant llicències de rehabilitació a les edificacions antigues, abandonades o en ruïna; fomentarà la millora de l'eficiència energètica en edificis d'explotacions agràries i ramaderes; modificarà la Llei del Cadastre i crearà allotjaments rurals i agroturisme; modificarà els estatuts de la Societat de Ramaders d'Andorra; revisarà i actualitzarà els ajuts, fomentarà les pràctiques agràries adequades per al manteniment del medi natural i pel foment del benestar animal; augmentarà el control de les normatives vigents i vetllarà per les bones pràctiques; agilitzarà i simplificarà els tràmits administratius; modificarà el Codi de la circulació per facilitar les inspeccions tècniques dels vehicles agrícoles. Com els he dit, només he enumerat unes quantes per no repetir el que ens ha explicat la senyora ministra.

I abans de finalitzar la meua intervenció, voldria agrair de nou als membres de la Comissió el bon tarannà i la bona entesa que ens ha dut a terme aprovar aquest Projecte de llei. Particularment, voldria agrair a la senyora Berna Coma la seva dedicació a aquesta llei i sobretot la seva actitud didàctica, que a mi personalment m'ha permès entendre millor aquest món rural i de l'agricultura en general. Però no podria acabar, però, sense manifestar que el comportament de la Comissió ha estat, en termes generals, vernacular.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Miró.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyora Berna Coma, teniu la paraula.

La Sra. Bernadeta Coma:

Gràcies, senyora síndica.

El sector primari, la nostra agricultura i ramaderia, representa en l'actualitat un 1 % de l'economia. A mitjans del segle passat, era la principal activitat del país. La cabana ramadera d'Andorra, segons les darreres dades publicades per Estadística, suma 4.950 caps de bestiar. Els anys 80 superava els 100.000. Són xifres que demostren que, amb el pas dels anys, el sector primari ha perdut pes a l'hora de generar riquesa. Avui dia, ja no abunden els camps, els conreus, ni les pastures en el conjunt del nostre territori. També indiquen que el nostre país ha viscut una transformació sense precedents, tant a nivell econòmic com social. No obstant això, la nostra agricultura i ramaderia continua essent un

dels grans elements que ens defineixen com a societat, un dels béns més estimats i part de les arrels del nostre país. La nostra responsabilitat com a càrrecs públics és que així segueixi sent en el futur.

Una mostra és la Llei per al desenvolupament i la diversificació del sector ramader i agrícola que avui sotmetem al Ple. Amb aquest text legal, llancem un missatge ferm de suport a cadascuna de les persones que es dediquen a aquesta professió, que contribueixen a mantenir viu el sector. Sense ells no seria possible. Són ells, precisament, els que millor coneixen les bondats, però també les mancances i les necessitats actuals, que són molt diferents de les de fa dues dècades, quan es va aprovar la Llei d'agricultura i ramaderia. Per aquest motiu, el Ministeri d'Agricultura i Medi Ambient va implicar el sector en la renovació de la normativa que els afecta.

En el treball d'elaboració de la Llei, la ministra Sílvia Calvó i el seu equip van visitar totes les explotacions agrícoles del país per copsar els seus neguits i inquietuds. El resultat és aquesta llei òmnibus, que modifica fins a nou textos legislatius, sempre amb la voluntat de millorar les condicions del sector, apostar per la diversificació i afavorir la seva pervivència, malgrat la inevitable evolució del teixit econòmic i del desenvolupament d'altres activitats primordials per a Andorra com el comerç, el turisme i els esports de muntanya.

Entre els textos modificats destaquem: la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme; la Llei del comerç; la Llei d'agricultura i ramaderia; la Llei per al foment de la rehabilitació del parc immobiliari, millora de l'eficiència energètica dels edificis i ús de les energies renovables; i la Llei general de l'allotjament turístic. Els textos legislatius, en els diferents punts en què tracten l'activitat agrícola i ramadera, s'han adaptat per afavorir la implantació de nous cultius, potenciar la diversificació del sector, facilitar noves infraestructures i activitats complementàries, preservar les ajudes i fomentar la innovació i la qualitat de la producció autòctona.

Tot i que no explicaré amb detall la Llei, perquè ja ho han fet extensament la ministra i els que m'han precedit, permeteu-me ressaltar els aspectes que des dels grups parlamentaris de la majoria considerem més rellevants dins d'aquest objectiu de donar suport i fer evolucionar el sector. Un dels punts a destacar és la creació de la Comissió Nacional de Ramaderia i Agricultura, un òrgan consultiu i de coordinació de les actuacions en la matèria, on hi participaran de manera conjunta les diferents administracions públiques i el sector, representat per l'Associació de Pagesos i Ramaders d'Andorra. De ben segur que, si es treballa establint sinergies, si hi ha bona voluntat, malgrat els obstacles, el sector en sortirà reforçat i les iniciatives seran més efectives.

Un altre punt destacat de la Llei és la introducció del concepte d'agroturisme, que permetrà impulsar allotjaments turístics rurals en el si de les explotacions i poder disposar així d'una font complementària d'ingressos. També facilitem la construcció d'edificacions que afavoreixen el desenvolupament de les activitats ramaderes i agrícoles per respondre a les demandes del sector. Reforcem la protecció del producte de qualitat produït al país com la carn, la mel, el vi o la cervesa, per fer front a possibles intrusismes en el mercat. Indexem les ajudes a l'agricultura i ramaderia amb l'increment de l'IPC. Agilitzem els tràmits comercials i administratius per facilitar i fomentar la venda de productes del país. I finalment,

posem al dia la Llei d'agricultura i ramaderia, actualitzant-la a les noves exigències econòmiques i socials i afavorint la implantació de noves línies d'ajuts.

Són accions, totes elles, encaminades a garantir la supervivència del sector. És indispensable fer-lo més atractiu perquè les noves generacions se'l plantegin com a opció de futur i no es perdin les actuals explotacions. Hem d'aconseguir que els nostres joves s'hi vulguin dedicar, que sigui una feina que els agradi i motivi, que estigui valorada, reconeguda i, sobretot, una feina amb la qual es puguin guanyar la vida. Som conscients que aquesta llei possiblement no és suficient per complir amb tots aquests objectius, però és un pas significatiu que no ha de quedar aquí.

Els pagesos i ramaders estan patint. La modernització avança imparable. El sector es fa cada vegada més petit i es veu substituït per altres activitats econòmiques més rendibles a curt termini. El tabac és un clar exemple de canvi de model. Les darreres dècades, el sector s'ha sostingut principalment gràcies al monocultiu del tabac. Amb la negociació de l'acord d'associació s'ha assolit una transitòria de 30 anys, una de les més llargues mai atorgades per la Unió Europea, per garantir que les explotacions puguin perdurar unes dècades més. Però el tabac perd atractiu comercial i el sector és escèptic sobre com evolucionarà la situació en el futur. No obstant, no estem d'acord amb el que diu el senyor Camp sobre el tabac, perquè es va negociar aquesta transitòria de 30 anys amb la Unió Europea i això ens dona un marge de temps per trobar una solució de diversificació per al sector.

Són molts els que situen en vies de desaparèixer el sector, però nosaltres no. Ni nosaltres, ni els que resisteixen i continuen amb l'activitat, perquè els apassiona la seva feina, perquè s'estimen el que fan. Però per poder donar continuïtat han de tenir les eines per adaptar-se als canvis continus, trobar el seu lloc en aquest món que es transforma a gran velocitat i diversificar-se per donar resposta a les noves demandes del mercat. Amb aquesta llei els donem eines perquè així sigui. I, senyor Camp, aquesta llei no és una declaració d'intencions. Aquesta llei s'ha fet en funció de les demandes que van fer els pagesos a la senyora Sílvia Calvo quan va fer una visita a totes les explotacions agrícoles.

Per continuar, diré que no només és un element romàntic o de tradició històrica el que ens impulsa a preservar i fomentar el sector, perquè el seu rol en la protecció del territori és essencial. Som un país de muntanya. El nostre medi natural és un dels grans elements d'orgull i d'atractiu turístic. També la pandèmia de la COVID-19 ha portat a valorar molt més els espais naturals i tranquils, sense aglomeracions. Sense la tasca del sector no tindríem els prats d'Aiats, el bestiar pasturant al fons de la vall o els pasturatges d'alta muntanya tan ben cuidats. En altres paraules, no podríem presumir dels nostres paisatges ni del manteniment dels ecosistemes. No podríem tenir un territori reserva de la biosfera, ni molt menys ens podríem plantejar convertir-nos en el primer país del món en obtenir aquest distintiu de la UNESCO.

Però encara més, en els temps que corren, en ple context de canvi climàtic i de condicions extremes, el sector és primordial per a la prevenció de riscos naturals com incendis, tempestes fortes o allaus. Avui en dia, també precisament per la reducció de les explotacions agrícoles, tenim moltes zones emboscades que creixen sense control. Aquest fet ens demostra que hem de preservar la ramaderia i en particular els ovins i els caprins que conserven en bon estat el sotabosc, evitant així la proliferació d'incendis. De fet, i ho

estem veient aquests dies amb les onades d'extrema calor, el canvi climàtic ens afecta de ple. És ara quan més ha de prendre valor el desenvolupament social sostenible, l'economia verda i el respecte per l'entorn i el medi natural, conceptes que sempre ha fomentat el sector primari.

I finalment, ho he dit a l'inici de la intervenció, el sector forma part de les nostres arrels, dels nostres valors culturals i identitaris. No podem ni volem oblidar els nostres orígens i d'on venim. El sector agrícola i ramader ha d'estar a l'inici de la llista d'elements intocables del nostre país. Per aquest motiu, recentment el Govern ha presentat candidatura davant les Nacions Unides per al reconeixement del sistema pastoral d'Andorra com a Sistema Important del Patrimoni Agrícola Mundial, SIPAM. Paral·lelament, també ens hem adherit a la candidatura transnacional per al reconeixement de la transhumància com a Patrimoni Immaterial de la UNESCO.

En aquest punt, vull agrair a la ministra Sílvia Calvó i al seu equip tota la feina feta perquè aquestes dues candidatures siguin una realitat, així com la bona predisposició i ajuda que han donat els grups parlamentaris durant el treball sobre la llei. Agraïment que faig extensiu a totes les conselleres i consellers de la Comissió Legislativa d'Economia. Entre tots hem millorat el text que va entrar a tràmit parlamentari la tardor passada. Em sobta, senyor Camp, que no voti favorablement el Projecte de llei. Segur que aquest Projecte de llei ajudarà el sector agrícola i ramader, potser no tant com voldríem, però sí que l'ajudarà perquè és un pas ferm. Per tant, li demanaria que reconsideri el seu vot.

Abans de finalitzar, els convido a tots a tornar, durant uns instants, una mica enrere en el temps, fins quan érem petits. Era habitual treballar recollint l'herba, rasclant els camps, cuidant el bestiar i pujant-lo de casa a les pastures d'alta muntanya, on passaven tot l'estiu. A més, estàvem envoltats de camps conreats i prats de bestiar on ara sovint hi ha cases. Érem molts els que vivíem i depeníem del sector primari. Suposo que són records nostàlgics d'un passat tradicional que ens porten en certs moments a voler-hi tornar. Però no hem d'oblidar que eren temps durs. La gent gran diu que eren temps difícils. L'Andorra d'abans no tenia res a veure amb la d'ara. Avui en dia tot és molt diferent. Hem de continuar evolucionant i mirant endavant, però amb responsabilitat, perquè els nostres valors continuïn intactes i no ens facin perdre de vista el que realment ens identifica com a societat. Gràcies al passat tenim projecció de futur.

Per tot l'exposat, els grups parlamentaris de la majoria, Demòcrates, Liberals i Ciutadans Compromesos votarem favorablement al Projecte de llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Coma.

Iniciem el segon torn d'intervencions.

Senyora Calvó, pel Govern, és el seu torn.

La Sra. Sílvia Calvó:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Molt ràpid. Abans de tot, agrair a la consellera Carine Montaner, al Grup Parlamentari Socialdemòcrata i als grups de la majoria el suport a aquesta llei. Lamentar que el vostre grup parlamentari, senyor Camp, no hi doni suport, perquè més enllà que pugui opinar que aquesta llei no és suficient, i ho ha recordat la consellera senyora Coma, aquesta llei recull les propostes dels mateixos sector agrícola i ramader. És a dir, tots els elements que hi ha en aquesta llei són elements que em van fer arribar en el decurs d'unes visites a les explotacions agrícoles els mateixos ramaders. I llavors, més enllà, avui el que fa vostè és no donar suport a les propostes del mateix sector. Més enllà que vostè pensi que no són suficients.

D'altra banda, també voldria que no tragués de context algunes declaracions que faig en el marc de les comissions. Vostè em diu que jo mateixa vaig dir que el cultiu del cànnabis no substituïa el cultiu del tabac. I si recorda perfectament, ho vaig dir quan parlàvem del tipus de cultiu i vaig, crec jo, tranquil·litzar bona part de la ciutadania dient que ara no trobaríem camps de cànnabis en lloc dels camps de tabac a l'aire lliure. I quan vaig parlar que era un projecte que, si es treballava, es treballava des de la perspectiva del *indoor*. És un projecte de recerca de cultiu alternatiu que tenim encara sobre la taula, que estem treballant amb el màxim de rigor i serietat i amb l'Associació de Pagesos i Ramaders. I, per cert, ja hem fet un parell o tres de reunions, estem escoltant les seves propostes i estem mirant com es poden integrar les propostes del sector, perquè és un projecte que jo entenc que si s'ha encomanat al ministeri responsable de l'agricultura és perquè té sentit si realment contribueix a ajudar el sector ramader i agrícola.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora ministra.

Els grups desitgen intervenir?

Senyor Camp, pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, el seu torn.

El Sr. Joan Carles Camp:

Moltes gràcies, senyora ministra.

A veure, volia felicitar el discurs que ha fet la Berna Coma. Jo també soc fill de casa de pagès. També visc això a flor de pell. El nostre vot desfavorable, és a dir, tota la feina que fan els pagesos, els pagesos són els nostres jardiniers d'Andorra, fan la tasca que fan perquè tenen passió i s'estimen el país. I sense ells, segurament, no tindríem la qualitat turística i de serveis que avui tenim Andorra. Tot això en soc plenament conscient. Terceravia està a favor dels pagesos.

El problema és, com us he dit, que el bestiar menja el tabac. I si se'n va el tabac, per molt que li donem trenta anys o l'edat que sigui, quan sabem que un tema s'acaba, no genera il·lusió. Serà difícil tenir un relleu generacional. Ja fa temps que s'està treballant, que se sap que el consum del tabac va a la baixa. Per tant, si el consum del tabac va a la baixa, el millor també potser hauria sigut dir-los a la Unió Europea: «Com que això se'n va a la baixa, doneu-nos més permissió perquè el nostre sector pugui funcionar». No ens podem permetre tants llocs de treball. Gràcies pel discurs.

Ara, a la senyora ministra, més o menys el mateix. Però recordo quan vostè va venir a la Comissió, vostè pot mirar l'hemeroteca, vostè pot mirar les seves paraules i, si avui pot reconduir tot el que és el tema del cànnabis, doncs endavant. Però aquell dia ens va quedar clar que no era així. Sé que vostè ara hi està treballant i me'n felicito. Però no n'hi ha prou de dir que ara hi estem treballant. Perquè què fem? Com deia abans el meu company, el Josep Pintat, anem endavant i després anem enrere? Ara tornem a anar endavant? No. Al sector li cal seguretat. I si volem continuar tenint les muntanyes cuidades, i com vostè, aquest vídeo que està fent amb la SIPAM, que és un vídeo molt maco, volem continuar mantenint tot el sector agrícola, li hem de donar un mitjà econòmic. No n'hi haurà prou amb passió i estima al país. Haurèm de ficar-hi diners. I com es ficaran els diners? Buscant un cultiu alternatiu o a través de subvencions. No hi ha altra volta de full. I a Terceravia estem totalment a favor dels pagesos, només faltaria.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor Camp.

El Grup Socialdemòcrata desitja intervenir?

El grup Demòcrata?

Senyora ministra, vostè desitja intervenir? Endavant.

La Sra. Sílvia Calvó:

Gràcies, senyora síndica.

Molt ràpid, perquè em sembla que tots tenim ganes d'anar a dinar. Senyor Camp, jo també arreplegava els estius a casa dels meus tiets. I em sembla que molts d'aquí hem tingut aquesta sort, perquè jo crec que és una sort de poder viure la ramaderia i la pagesia. I espero que es pugui continuar molt temps, perquè jo crec que també és una part que va molt associada també a la nostra identitat.

Però també voldria que aquí no quedés palès una visió no tan catastrofista com vostè l'està plantejant ara. Vostè ha dit que en el sector del tabac, invertir 14 milions d'euros en el sector de les explotacions agrícoles i ramaderes. Pensi que ara són 8 milions d'euros. És a dir, que aquestes xifres són xifres que, sí, efectivament, havien tingut lloc en un moment donat, però ara ja no estem en aquest ordre de magnitud. I tot haver dividit els ingressos del tabac per la meitat, les nostres explotacions encara estan aquí.

Per tant, jo vull donar un missatge optimista. Jo crec que la Comissió aquesta que crea la llei és importantíssima perquè penso que el suport a la ramaderia i l'agricultura no ha de vindre només del Govern, sinó també de les institucions comunals, que tenen un rol importantíssim. Penso que tenim temps. La moratòria o la transitòria ens permet aquest temps perquè, a més a més, hem vist evolucionar aquests ingressos i hem vist que les explotacions agrícoles encara estan aquí. Per tant, una visió una mica optimista. Això és un pas. No és l'únic. Segurament se n'hauran de fer molts més.

Els cultius alternatius els estem treballant justament perquè volem donar seguretat i perquè no volem que aquest projecte sigui un projecte que duri dos o tres anys a curt termini, l'estem treballant amb prudència i, per tant, jo crec que amb el suport de totes les institucions nosaltres d'aquí 20 o 30 anys encara veurem els paisatges que tenim fins ara. En tot cas, jo crec que això ho comparteix la totalitat de la cambra.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora ministra.

Alguna intervenció?

Senyora Montaner? Endavant.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Només volia compartir aquesta preocupació que a nivell de l'acord d'associació són trenta anys. Però en definitiva, no en seran trenta. Per què? Perquè quan tenim gegants com Philip Morris que ens està anunciant un món sense fum d'aquí menys de deu anys, tenim l'espasa de Dàmocles a sobre del cap i, per tant, ara deu anys, és que jo, no sé, deu anys és ara. Hem de treballar de valent per trobar cultius amb un marge econòmic interessant per tal, justament, de conservar aquest sector i potenciar aquest sector. Doncs jo de veritat encoratjo la senyora ministra, que jo sé que ho farà, a treballar amb el sector ramader per trobar alternatives econòmicament interessants pels ramaders.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora Montaner.

Acabades les intervencions, s'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si ens vol donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. Sílvia Ferrer:

Gràcies, senyora síndica.

22 vots a favor, 3 en contra i 0 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

A la vista del resultat, declaro, aprovat el Projecte de llei.

No havent-hi més punts a l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

Que tinguin un bon estiu i recuperin forces per al setembre.

(Són les 14.08h)

Diari de Sessions del Consell General

Carrer de la Vall, 9-13 – AD500 Andorra la Vella – Principat d'Andorra – Tel. (376) 877877 – www.consellgeneral.ad

Dipòsit legal: AND.342-2021